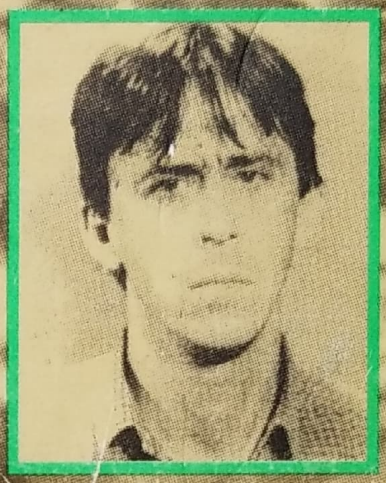

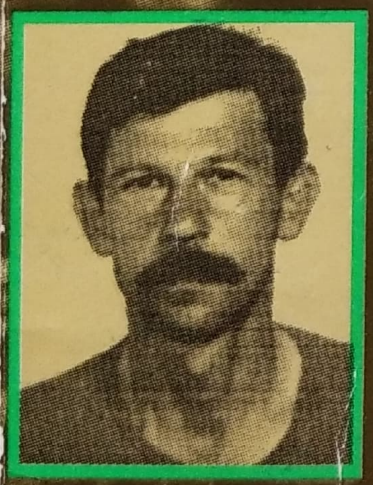

Miodrag Bulatović

GRIJEH JE ZABORAVITI

Autor:
Midžić Arif - Hari,
nadkapetan

GRIJEH JE ZABORAVITI

Bihać, 1996. godine

Autor:
Midžić Arif - Hari,
nadkapetan

Izdavač:
501. Slavna brdska brigada

Recenzent:
Selmanović Mirsad,
brigadir

Lektor:
Smajić Mehmed,
nastavnik bosanskog jezika

»GRAFIČAR« Bihać

Bihać, 02.07.1996.god.

Povijest se ne može izbrisati niti ponoviti a vrijeme zaustaviti. Bili su heroji vremena u kojem su živjeli, i danas veličina njihovih djela prisutna je među nama i u srcima svih Bošnjaka. Znali su da žive, bore se i ginu za nešto što je trajalo, lijepo, za njihovu i našu djecu i sva buduća pokoljenja koja dolaze. Žedni slobode i puni nade, krenuli su da dostignu, što se većini činilo, nemoguće.

Krenuli su na čeličnu neman, koja je gutala sve oko sebe što nije njene "podvrste", da je svojim umom i krvlju onemoguće da u potpunosti ostvari svoje fašističke namjere. Često gladni i slabo odjeveni nisu uzmicali, i-uspjeli su. Njihova fizička neprisutnost ne dozvoljava da čujemo njihovu riječ, da ispolje svoje osjećaje, misli, želje, stremljenja. To umjesto njih upečatljivo pokazuju njihova djela. Oni su biseri našeg podneblja koji svjetlucaju u svim sferama bitisanja nas Bošnjaka. Takva niska nas obavezuje, podstiče, hrabri i uči.

Obavezuje nas da nastavimo,
Podstiče nas da istrajemo,
Hrabri nas da strah savladamo,

Uči nas ljubavi prema ljudima i odbojnosti prema svemu što nije ljudsko.

Oni, ti divovski heroji, nisu među nama ali su u srcu, mislima i genima. Pamtimo, cijenimo i njegujemo ono što ostaviše iza sebe.

Besmrtna su njihova djela!

Besmrtna je Prva...

Posvećeno poginulim borcima
1. bihaćke-501. Sbbr
Mirsad Selmanović

Neka im je veliki rahmet!

Kod pripreme ove knjige korišteni su materijali iz arhiva 501. Sbbr. i OdSD

UVODNE NAPOMENE

Postanak i razvojni put 501.brdske brigade ka slavi nemoguće je objasniti, a da se ne kaže nešto o onome što je prethodilo njenom osnivanju, o zemlji i narodu iz kojeg je ona iznikla. Zemlja - Bosna i Hercegovina - kako reče jedan naš pjesnik..." i posna i bosa, i hladna i gladna", ali uvijek ponosna i puna prkosa prema svima onima koji su je htjeli pokoriti.

Još u 1. stoljeću 1. milenija javljaju se prvi nosioci kulture na području BiH. To su bili Iliri. Oni se od stanovnika prethodnog doba nalaze na višem kulturnom i civilizacijskom nivou. Raspadom rimske države započinje južnoslovenski period, u okviru kojeg se javlja i prvi pomen o Bosni. Tad kod naših susjeda dolazi do stvaranja prvih državnih institucija, a sredinom 9. stoljeća i kod nas. Već u 12. vijeku javljaju se i prvi samostalni vladari.

Postavlja se pitanje zašto je potrebno da se vraćamo tako daleko u historiju Bosne i Hercegovine i kakve to ima veze sa sadašnjošću? Pa upravo zbog toga da se argumentovano razuvjere oni koji su nastojali da prikažu naše nepostojanje i da im se dokaže da ova zemlja i ljudi na ovim prostorima nisu preko noći nastali, već da je to narod i država sa višestoljetnom državnom tradicijom. Srednjovjekovna bosanska država doživljava svoj najveći uspon u 14. stoljeću, kada se uzdiže u rang kraljevstva. Teritorijalno je obuhvatala i neke dijelove današnjih susjednih država. Nakon 14. stoljeća nastupa period slabljenja centralne vlasti, pa moć države počinje da opada i zemlja, oslabljena unutrašnjim sukobima u drugoj

polovici 15. stoljeća postaje lak plijen za Osmansko Carstvo, koje je prodiralo sa istoka. U sastavu Osmanskog Carstva Bosna postaje pašaluk (jedna od pokrajina), a administrativno je bila podijeljena na sandžake. Na ove prostore kao religija dolazi i islam, a način života i specifičnost islamske kulture prodire u sve sfere života (u privredu, kulturu i umjetnost). Vrlo bitno je da je Karlovačkim mirom iz 1699. godine utvrđena današnja granica koja je tada obuhvatala još i Novopazarski sandžak. Znači, skoro 300 godina nije se mijenjala granica (izuzev što je Novopazarski sandžak izuzet), što je još jedna od potvrda kontinuiteta BH državnosti. Vlast osmanske države na području Bosne i Hercegovine trajala je sve do 19.stoljeća, a u to vrijeme javljaju se i velikosrpski apetiti za osvajanjem naše zemlje. Kao polazna osnova za sve kasnije srpske nacionaliste i fašiste u to vrijeme se izdaje u Srbiji djelo pod nazivom "Načertanije" (nacrt). Nakon dugog upravljanja Bosnom i Hercegovinom od strane Osmanskog Carstva, u Berlinu se 1878. godine rješavala sudbina BiH bez znanja njenog naroda. Tad je odlučeno da Austro-Ugarska okupira Bosnu i Hercegovinu. BiH je pod Austro-Ugarskom očuvala svoj državni kontinuitet kroz svoj Bosanski sabor. Administrativno je bila podijeljena na šest okruga. Period Austro-Ugarske traje sve do kraja I svjetskog rata, tj. sve do 1918.godine, kada BiH ulazi u sastav Kraljevine SHS. Cijela Kraljevina SHS bila je podijeljena na 33 župe, ali je BiH, zahvaljujući predstavniku Jugoslovenske muslimanske organizacije, Mehmedu Spahi, ostala podijeljena u šest okruga (kao u vrijeme osmanske i austro-ugarske vlasti). Osvajači su, dakle, dolazili na ove prostore i prolazili (kao i Njemačka u II svjetskom ratu). Išle su preko ove zemlje razne vojske, ali ona je uvijek ostajala ono što jeste, zemlja gorda i ponosna i zemlja samo svoja i ljudi koji u njoj žive.

Nakon II svjetskog rata BiH ulazi u sastav nove Jugoslavije, u kojoj je bila sve do 1992.godine.

UZROCI IZBIJANJA RATA U BIH (GENEZA VELIKOSRPSTVA)

Krajem 1990. i početkom 1991.godine u tadašnjoj SFRJ javlja se ustavna kriza, koja je prijetila raspadu države. Kriza je potpomagana sve jačim velikosrpskim težnjama da tadašnje republike drži i dalje u svojoj dominaciji i da destabilizuje novostvorene demokratske vlasti.

Te bolesne i fašističke ideje o stvaranju velike Srbije, što je napomenuto prethodno, nastaju još u 19.stoljeću, a tvorac im je Ilija Garašanin u djelu "Načertanije". U tom djelu on iznosi plan spoljne politike o stvaranju velike Srbije, koja bi se, između ostalog, proširila i na područje BiH. Njegovi vjerni učenici i sljedbenici te ideje koji su je dograđivali i povećavali svoje "apetite" bili su Pašić, Moljević, kasnije Mihajlović u liku četništva, a glavni nosioci tih ideja u godinama pred rat bili su Milošević i SANU. Početkom juna 1991. godine BiH i Makedonija su nudile da se kriza koja je postojala prevaziđe stvaranjem zajednice jugoslovenskih republika. Srpsko vođstvo, na čelu sa voždom Miloševićem, je to odbilo i kao da je jedva dočekalo istupanje Slovenije i Hrvatske iz tadašnje Jugoslavije, kako bi krenuli u relizaciju svojih bolesnih ambicija. Dan nakon istupanja 27.juna 1991.godine snage iz Srbije i JNA izvršile su otvorenu agresiju na Sloveniju i Hrvatsku.

Narod preko svojih predstavnika u Skupštini BiH, vidjevši da rat neće zaobići ni našu zemlju, prvo izglasava Odluku o suverenosti BiH 11.10.1991.godine, a do 23.12.

iste godine podnosi i zahtjev za međunarodno priznanje. U samoj Skupštini, a i među srpskim narodom, SDS sve više ističe svoje nacionalističke i fašističke ideje i užurbano sarađuje sa Srbijom i JNA, s ciljem da se osvoji BiH. I Evropa, uvidjevši da bi se rat mogao prenijeti i na BiH, insistira da se izvrši referendum među stanovništvom. On je održan na inicijativu Evropske Zajednice 28.02. i 29.02.1992.godine i na njemu se 64% od ukupnog stanovništva BiH izjasnilo za suverenu i nezavisnu BiH. Slijedeći primjere "balvan-revolucije", tj.hrvatskih Srba, početkom marta 1992.godine se i u Sarajevu postavljaju barikade. Od tog trenutka SDS u saradnji sa JNA započinje masovno naoružavanje srpskog stanovništva. Naoružanje i tehnika je sve više dolazila iz Slovenije i Hrvatske u BiH i time otpočinje agresija na BiH i prije 06.04.1992.godine. Članicom UN BiH postaje 22.05.1992.godine i tim prijemom stiče potvrdu nezavisnosti i suvereniteta.

Komanda 501. Sbbr sa komandantom 5. korpusa

PRIPREME ZA ODBRANU OKRUGA

Uvidjevši šta se dešavalo u Sloveniji i Hrvatskoj i znajući za namjere agresora, muslimansko-bošnjački narod nije stajao skrštenih ruku, već je i on počeo da se priprema za odbranu. Prve organizovane odbrambene formacije bile su u obliku Patriotske lige. Ona je nastala krajem 1991.godine, a obuhvatala je progresivno orijentisane ljude u BiH svih nacionalnosti (prevashodno muslimansko-bošnjačke). Ključnu ulogu u njenom formiranju imala je SDA, a organizacija je u to vrijeme radila u ilegali. Glavni zadaci su bili prikupljanje naoružanja i omasovljavanje, da, ukoliko bi došlo do rata, narod ne bi ostao goloruk. Shodno situaciji koja se odvijala u BiH, a po uzoru na Sloveniju i Hrvatsku, gdje su jedinice TO u početku bile glavni nosioci otpora , Predsjedništvo R BiH na svojoj sjednici 08.04.1992.godine ukida Republički ŠTO i donosi Odluku o formiranju ŠTO R BiH.

Pored Patriotske lige, veliku ulogu u odbrani zemlje prije osnivanja jedinica TO R BiH odigrale su jedinice rezervnog sastava MUP-a R BiH. Pošto je bilo više naoružanih grupa i sastava u BiH, sve se one Naredbom od 15.04.1992.godine stavljaju pod jedinstvenu komandu ŠTO R BiH. U TO su mogli biti uključeni svi stanovnici BiH, bez obzira na vjeru i naciju i to na dobrovoljnoj osnovi. Nastojalo se i novim manevarskim jedinicama, protivdiverzantskim četama, odbiti prvi napadi i udar neprijatelja. Prva PDČ na našem okrugu formirana je 07.04.1992.godine, sa gospodinom Šarganović Senadom na čelu (kasnije će od nje nastati PDO, pa OdSD). Treba istaći da do izbijanja ovog rata mnogi ljudi nisu bili naoružani. Prve TO jedinice je krasio masovni odaziv i organizovanje po MZ, a bile su slabo naoružane (većinom

je to u početku bilo lovačko naoružanje). Prvi organizovani napad na jedan grad sa našeg Okruga bio je napad na Bosansku Krupu 21.04.1992.godine, nakon čega je bošnjačko-muslimansko stanovništvo s desne strane B.Krupe protjerano. U Bihać u to vrijeme stiže i grupa stanovnika koji su se uspjeli izvući iz Ključa i Sanskog Mosta, tako što su zarobili nekoliko neprijateljskih oficira i na taj način iznudili dolazak na slobodnu teritoriju okruga Bihać. SDS je nastojao da pregovorima dobije polovinu Bihaća, ali pošto je uvidio da to ne može ostvariti, potiče srpsko stanovništvo da se iz njega iseli. Sve je to rađeno u dogovoru sa JNA koja se 18. i 19. maja 1992.godine seli iz Bihaća, prethodno uništivši sve što nije mogla ponijeti. Napustivši grad, ona samo okreće svoje cijevi prema njemu i već 22.maja 1992.godine granatira Orljane i Sokolac, a 25.maja Založje, Vinicu i Čekrlije. Potpomognuta snagama JNA i Srbima iz tzv. SAO Krajine, Karadžićeva soldateska zauzima Kulen-Vakuf, Orašac, Ćukove i Klisu, protjeruje stanovništvo s tog područja pod do tada neviđenim represalijama.

Do prve veće akcije ŠTO Bihać, u cilju razbijanja četničkih snaga oko grada, dolazi 12.06.1992.godine. Od tog vremena vrše se stalni napadi neprijatelja na grad. Četnici žestoko napadaju Bihać 16.06.1992.godine iz nekoliko pravaca, ali doživljavaju težak poraz na Golubiću i Čekrlijama. U borbenom izvještaju komandant PDO Šarganović izvještava tadašnjeg komandanta ŠTO Bihać gospodina Drekovića o uspješno izvedenoj akciji, u kojoj je zaplijenjen jedan tenk T-55 i "Praga" 30/2 mm. Jedinica je tada imala 5 ranjenih boraca, a na selo Čekrlije tada je palo preko 1500 MB granata 82 i 120 mm.

Shodno situaciji koja je bila, donesena je Odluka o proglašenju ratnog stanja u zemlji i Odluka o proglašenju opće mobilizacije.

Na nivou okruga TO jedinicama je komandovao Štab odbrane okruga, a na nivou općina su bili općinski štabovi. Snage TO su formacijski bile organizovane u vodove, čete i odrede.

ODREDI - PRETEČE BRIGADE

Prva bihaćka pješadijska brigada (kasnije 501.brdska brigada) je formirana od tri odreda.

Specifičnost Odreda TO Orašac, (kasnije Odred TO Ljutoč-dolaskom u Bihać) koji je kasnije ušao u sastav 1. bihaćke pješadijske brigade je u tome što je on bio sastavljen većinom od stanovništva sa područja Orašac, Ripač, Ćukovi, Klisa i Kulen-Vakuf. Narod se i ovdje od prvih daana (15.02.1992.godine) pripremao za odbranu navedenih MZ. Rad na organizovanju seoskih straža, koje su bile jedan početni stadij organizovanja, preuzeo je Izvršni odbor SDA MZ Orašac i Kulen-Vakuf. Seoskim stražama je pomagao i rezervni sastav milicije, a cijeli rad se odvijao u ilegali. U periodu 15.02.1992.godine do 04.04.1992.godine formiraju se i TO organizacije u MZ Orašac (kasnije sastavljena od osam četa) i MZ Kulen-Vakuf (tri čete). Kompletni spiskovi četa predaju se komandantu Mehi Vojnikoviću. U periodu od 04.04.1992.godine, pa sve do 14.04.1992.godine, Odred se ustrojavao i bira se komanda Odreda. Od tada počinje zvanično postojati pod imenom Odred TO Orašac. Komandu Odreda TO Orašac su činili komandant Vojniković Meho, zamjenik komandanta Anadolac Enes, operativac Zulić Mustafa, a ostali članovi komande su bili: Hrnjica Omer, Tutić Omer, Hasanagić Rasim, Džafica Smail, Hrnjica M.Omer, Zulić Zuhdija, Zulić Mehmed i Kurtagić Rasim. Prvi komandiri četa u TO MZ Orašac su bili: Dedić Muharem, Kolaković Irfan, Zulić Rasim, Šehić Smail, Mešić Rasim, Behrem B.Mujaga, Hrnjica D.Smail (4.bb 501.sbbr) i Mešić H.Džafo, dok su u MZ Kulen-

Vakuf komandiri četa bili: Kadić M.Sead, Mašinović M.Mehmed, Demirović M.Muhamed.

Prešavši iz bivše JNA kao AVL, od prvih dana se u odbranu uključuje i Zulić H. Mustafa. Sve aktivnosti Odreda TO Orašac su išle i pokretane su preko IO SDA Orašac, Kulen Vakuf i Ogranka Klisa. Četničko protjerivanje stanovništva sa ovog područja je počelo 10.06.1992. godine. Stanovnici Kulen Vakufa i Ostrovice, zajedno sa mještanima Klise, prelaze Unu i odlaze u Orašac. Treba naglasiti da je ovo pred sam Bajram, što je također jedan od smišljenih poteza. Po dolasku u Orašac 11.06.1992. godine, na prvi dan Bajrama, njihove dojučerašnje komšije i prijatelji počeli su da ih obasipaju granatama. Narod je bio preplašen i naređeno mu je da krene prema šumi. Prilikom povlačenja bili su izloženi granatiranju, a po njima je i pucano iz svih vrsta pješadijskog naoružanja, tako da je već tada ranjen veliki broj civila.

Nakon pregovora sa četnicima iz tzv. SAO Krajine, kolona je sprovodena do Štrbačkog buka, gdje su počeli da izdvajaju ljude koji su imali bilo šta od vojne opreme na sebi, ili su bili na nekoj funkciji (za koje su oni znali) u SDA ili u Odredu. U međuvremenu je stigao i UNPROFOR (taj vječiti neutralac), koji je obaviješten o dešavanjima u nastradalim selima. On je preostalo stanovništvo potrpao u kamione i odvezao u Donji Lapac, odakle ga je 13.06.1992. godine odvezao za Bihać. U obruču koji su formirali SČA ostalo je 210 ljutočkih branitelja, koji se vode kao nestali. Prvi prognanici se pojavljuju u Bihaću 14.06.1992. godine, a ubrzo i prognanici iz Ripča. Nakon što se izbjeglo stanovništvo smjestilo u Bihać, počinju se već 20.06.1992. godine, na ličnu inicijativu svakog pojedinca, dobrovoljno prijavljivati u Odred TO "Ljutoč". Od 20.06.1992.godine do 28.06.1992. godine bio je formiran Odred "Ljutoč" kao samostalna vojna formacija, s tim da mu je pridodata jedna četa iz sastava Odreda TO "Ripač". Kompletno postrojen

Odred "Ljutoč" je bio 28.06.1992. godine u Kasarni "Adil Bešić" (tada "27. juli"), a postrojenim borcima i starješinama se obratio tadašnji komandant OpŠTO Bihać Ramiz Dreković i tadašnji Nš OpŠTO Bihać Atif Dudaković. Taj dan (28.06.1992. godine) pripadnici ovog Odreda slave kao dan osnivanja. Odmah nakon postrojavanja, jedinica je upućena u selo Donji Zlopoljac na logorovanje, a 04.07.1992. godine njeni pripadnici su dali zakletvu na Kamenici. Od trenutka davanja zakletve, pa sve do 12.07.1992. godine, tekla je obuka boraca i starješina, kako bi se što bolje pripremili za predstojeće zadatke. Prva jedinica upućena na zadatak (12.07.1992. godine) u rejonu Čekrlija bila je iz sastava 1. pč sa oko 50 ljudi. Četa se na zadatku zadržala sve do 20.07.1992. godine, da bi od tada cijeli Odred bio uključen u 1. bihaćku pješadijsku brigadu i kao 1. pješadijski bataljon pod imenom Ljutoč krenuo ponovo sa obukom.

Odred TO "Bakšaiš" je bio sačinjen od boraca i starješina sa područja MZ Bakšaiš, Hatinac i Mrkonjić Lug. Organizovanjem prvo kroz Patriotsku ligu i štabove TO, pripadnici ovog Odreda se prvo organizuju po MZ. Zahvaljujući grupi mještana MZ, prvenstveno rukovodstvu SDA Hatinca, Bakšaiša i Mrkonjić Luga, na terenu dolazi do formiranja Odreda "Bakšaiš". Kao datum osnivanja Odreda, njegovi pripadnici uzimaju dan 20.04.1992.godine, kada je izvršeno prvo postrojavanje i podijeljen prvi NTS. Glavni zadaci Odreda "Bakšaiš" u to vrijeme su bili prikupljanje naoružanja, popuna jedinica ljudstvom i njihovo ustrojavanje, kao i sama obuka ljudstva u rukovanju naoružanjem. U početku se drže straže u MZ, (po punktovima) i vrši se patroliranje kao jedan od vidova predostrožnosti i zaštite stanovništva, jer je četnika još uvijek bilo u gradu. Komandni sastav Odreda su činili: Fuad Vuković-komandant, Ramić Osman-zamjenik, Poprženović Dedo-PK za moral, Ramić Ismet-PK za logistiku, Beširević Muhamed-PK za obavještajno-izviđačke poslove, Jándre Vujić, PK za operativno-nastavne poslove,

Mujić Ahmet-referent za vezu (kasnije Selmanović Fahrudin), a brigu o logističkom vodu je vodio Abdulahović Husein.. Komandiri pojedinih četa su bili Poprženović Safet, Tahrić Rifet-Piri, Pečenković Sadik, Zirić Enes, Bajrić Fadil, Kadić Jasmin, Felić Dževad, Tokić Fahrudin, itd. Vremenom dolazi i do angažovanja AVL (starješina bivše JNA), a među prvima su bili gospoda: Hodžić Faruk, Pavlina Josip, Kadić Jasmin, Tokić Fahrudin, Ćehajić Nusret, Zakić Zvjezdan, Poprženović Husein, Mazlagić Ekrem, Kamenjaš Nazif, Pečenković Emir, Kazazić Ervin i Kurbegović Senad. Njihovim uključenjem u rad TO dobija na kvalitetu. Svoju odlučnost za odbranu BiH Odred Bakšaiš potvrđuje 01.06.1992.godine, davanjem zakletve. Na toj svečanosti predan je raport komandantu OpŠTO Bihać, gospodinu Ramizu Drekoviću. Raport je predao komandant Odreda gospodin Fuad Vuković.

Prvi agresorski napad na Bihać 12.06.1992. godine Odred spremno dočekuje i uzima aktivno učešće u odbrani. U toj prvoj borbi uništena su dva mitraljeska gnijezda. U ovoj prvoj borbi posebnu hrabrost i snalažljivost su pokazali Safet Poprženović i Dedo Musić, kao i kompletan interventni vod. U okviru Odreda formira se i prva omladinska četa sa Fahrudinom Tokićem na čelu, a ostale starješine su bili Enes Asanovski, Ismet Srebrić, te Željko Vujić (kasnije bojovnik HVO-a). Višenacionalni sastav Odreda se ogleda u tome što su osim Muslimana-Bošnjaka u njegov sastav ulazili i Hrvati opredijeljeni za nezavisu i suverenu BiH. Bila je jedna cijela četa sastavljena od Hrvata iz MZ Vrkašić, Bakšaiš (Kalina) i Kralja, dok se ostali organizuju u HVO. U MZ Hatinac formiran je interventni vod pod imenom "Azra", kojim u početku komanduje mladi poručnik Hodžić Faruk, a kasnije gospodin Harbaš Jasmin. Vod se istakao naročito 12.06.1992.godine i 16.06.1992.godine. Nešto kasnije IDV "AZRA" će prijeći u sastav PDO-a. U to vrijeme stalni su napadi neprijatelja u rejonu Čekrlija. Uporedo su se u

Odredu vršile formacijske promjene, kako bi se otklonili ratni nedostaci. Dolaskom prognanika iz Ključa i Sanskog Mosta Odredu "Bakšaiš" se ustupa jedan dio naoružanja, a isti preuzimaju zonu odgovornosti na grmuško-srbljanskom platou. U cilju što boljeg rukovođenja i komandovanja (uvojničavanja i stručnog rada), za komandanta Odreda dolazi major Esad Kuduzović 18.07.1992.godine, a dosadašnji komandant preuzima dužnost PK za bezbjednost. Naredbom OpŠTO Bihać ovaj Odred 20.07.1992.godine ulazi u sastav 1. bihaćke pješadijske brigade.

Odred TO Centar, čiji su borci i starješine bili većinom sa područja Ozimice 1 i 2, Luke, Harmani, Golubić i Sokolac (u početku i TO MZ :Skočaj, Vedro Polje, Zavalje i Dobrenica) se takođe od prvog dana uključuju u borbu protiv agresora. Pripadnici ovih MZ se, kao i u ostalim dijelovima grada, uključuju prvo u Patriotsku ligu, jedinice rezervnog sastava MUP-a i TO. Kao svi odredi i ovaj Odred u početku ima zadatak da prikuplja naoružanje i MTS. Osposobljuje ljudstvo i uvježbava ga za što bolje izvođenje borbenih dejstava. Dok je agresorska vojska još bila u gradu, po naređenju komandanta Odreda TO Centar Bihać, Ahmeta Salkića, od 17.05.1992.godine planira se oslobađanje objekta "Plavog" (vojske JNA) pri čemu im treba nanijeti gubitke u živoj sili i MTS-u. Isto takvo naređenje se donosi 19.05.1992.godine. Svoju odlučnost da brane i odbrane svoju BiH borci istarješine Odreda Centar to potvrđuju 02.06.1992.godine, kada su položili zakletvu. Tom svečanom činu je prisustvovao veliki broj stanovnika pomenutih MZ, kao i predstavnici civilnih i vojnih vlasti. Komandu Odreda u to su vrijeme činili: Ahmet Salkić, Asim Ibradžić, Demirović Mujo, Huskić Ramiz, Pašagić Alija, Nikola Radić, Beganović Osman, Šehić Fadil i Tatlić Derviš. U rad Odreda se od prvih dana uključuju i AVL iz nekadašnje JNA: Agović Zijad, Šabotić Šefket,Haščić Alija, Huskić Ramiz, Suljkanović Osman, Aziraj Iso, Mulić Amir, Hrkić Senad,

Isić Mumin, Hadžihajdarević Mustafa, Živković Marinko, Grigić Željko i Žmanc Marijan. Nakon prvih neprijateljskih granatiranja upućuje se jedna odabrana grupa čete TO MZ Luke i svojim prvim vatrenim krštenjem u akciji na Gradini nanosi neprijatelju velike gubitke u živoj sili i MTS-u. Odred je odmah po osnivanju dobio i zonu odgovornosti, a u naredbi Komandanta OpŠTO str.pov.151-8 od 20.06.1992.godine navodi se kao prva linija odbrane s.Golubić, s.Sokolac, s.Skočaj, s.Zavalje, s.Vedro Polje, dok je druga linija odbrane bila u predjelu golubićkog mosta. Shodno svojoj teritorijalnoj organizaciji pripadnici TO MZ Golubić i Sokolac su se naročito istakli 16.06.1992.godine, pri žestokom napadu neprijatelja na Golubić. Napad je bio odbijen, a posebne pohvale je dobio Isić Mumin (onesposobivši jedan tenk), koji je ujedno bio i komandir čete TO MZ "Golubić". Ostali komandiri četa u formaciji Odreda TO "Centar" su bili: Zulić Senad, Blagojević Zdravko, Pečenković Mirsad, Suljkanović Osman, Žerić Suljo, Abdihodžić Senad, Selimović Denijal, Živković Marinko, Hrkić Senad, Agović Zijad, Jusanović Senad, Grigić Željko i Ružnić Adil.

U mjesecu junu već je počelo da dolazi do izražaja i eksteritorijalnost TO. Jedna od jedinica se upućuje na zadatak u zoni odgovornosti Odreda TO "Prekounje". Cijelo vrijeme i period uključenja u borbena dejstva Odred se obučavao u rukovanju naoružanjem. Neprijatelj nije mirovao ni u julu 1992.godine. Nastoji žestokim napadima probiti liniju u zoni odgovornosti TO "Centar" u području s.Golubić, ali su mu 13.07.1992.godine u protivnapadu naneseni gubici u živoj sili i MTS-u, a idući dan zoljom su uništena i dva bunkera. U to vrijeme dolazi na formacijsku dužnost komandanta Odreda gospodin Hasan Duraković.

Naredbom OpŠTO Bihać od 19.07.1992.godine naređeno je da se izvrši formiranje 1. i 2.pješadijske brigade u Bihaću do 25.07.1992.godine, tako da je shodno tome ispoštovano naređenje i došlo do stvaranja 1.bihaćke pješadijske brigade, 20.07.1992.godine.

FORMIRANJE BRIGADE I PRVA RATNA GODINA

Starješine koje će činiti osnovu komande 1.bpbr prvi put su se okupile 17.07.1992.godine u tadašnjoj Kasarni "27.juli" (sada "Adil Bešić"), gdje je izvršena prozivka i podijeljeni prvi zadaci. Tu su između ostalih bili prisutni gospodin Mirsad Selmanović i gospodin Atif Dudaković, te predstavnici OSNO Bihać.

Naređenjem OpŠTO Bihać str.pov.broj 02/224-220 od 19.07.1992.godine, tadašnji komandant OpŠTO gospodin Ramiz Dreković naređuje formiranje 1. i 2.pbr OS R BiH u Bihaću do 25.07.1992.godine. U prilogu navedenog naređenja dostavljena je i formacija po kojoj je trebalo izvršiti formiranje. Bila je to formacija partizanske brigade TO (broj 411.024.). Formacija je predviđala da u sastavu brigade budu slijedeće jedinice: - komanda brigade, - prištapske jedinice (komanda stana, vod veze, izviđački vod i odjeljenje ABHO), - tri partizanska-pješadijska bataljona, - jedinice za podršku i pozadinu (minobacačka artiljerijska baterija 120 mm, mješoviti protivoklopni vod, mješoviti larv i PARK S-2M, pionirski vod i pozadinska četa).

Shodno navedenom naređenju, 20.07.1992.godine u prostorijama OŠ u s.Kamenica kod Bihaća, gdje će biti prvo komandno mjesto 1.bpbr, okuplja se glavnina starješina, koji su činili kostur komande. Taj datum uzima se kao dan formiranja brigade.

Prvu komandu 1.bpbr su činili: komandant Selmanović Mirsad, načelnik štaba (ujedno zamjenik komandanta)

Pajić Izet, pomoćnik NŠ za operativno-nastavne poslove Dupanović Muharem, referenti za operativno-nastavne poslove Handžić Dubravko i Tatlić Derviš, načelnik artiljerije Lonić Mustafa, načelnik ARJ PVO Ibradžić Alaga, načelnik inžinjerije Šimić Branimir, načelnik veze Šabanović Rahim, načelnik ABHO Iftić Ahmet, pomoćnik NŠ za obavještajne poslove Kuduzović Avdo, referent za obavještajne poslove Bibanović Nijaz, pomoćnik NŠ za popunu i personalne poslove Hodžić Nedib, referent za popunu i personalne poslove Alijagić Silveta, šef kancelarije štaba Ružnić Adil, daktilograf Šarganović Nerma, pomoćnik komandanta za moralno vaspitanje Jašarević Senudin, referent za moralno vaspitanje Midžić Arif, načelnik bezbjednosti Ćurtović Kasim, pomoćnik komandanta za pozadinu Šiljedić Ekrem, načelnik tehničke službe Abdihodžić Esad, načelnik intendantske službe Tahrić Rifet, načelnik sanitetske službe Pačić Kasim, načelnik veterinarske službe Alagić Zekerijah, načelnik finansijske službe Mujanović Mirsad, načelnik saobraćajne službe Osmanović Ćamil, dok je komandir komande stana bio Imširević Zijad, komandir izviđačkog voda Kudić Hasan, komandir voda veze Bašić Ivan, komandir voda vojne policije Šušnjar Emir, komandir MBb Imširević Samir, komandir pionirskog voda Perković Mario i komandir pozadinske čete Akmadžić Mirsad.

Osnov za formiranje 1.bihaćke pješadijske brigade bili su tada već formirani odredi i čete TO OpŠTO Bihać.

Odred TO "Ljutoč" je već bio na lokaciji selo Donji Zlopoljac, gdje je došao još 28.06.1992.godine na logorovanje. Od njega je formiran 1.pješadijski bataljon. Komandni kadar bataljona su činili: komandant Duraković Edhem, zamjenik komandanta Puškar Edin, PK za moral Lepirica Ibrahim, PK za obavještajne poslove Bajbutović Malik, PK za bezbjednost Topčić Ahmet, PK za pozadinu Medić Esad, dok su ostali bili: referent opštih poslova Handžić Alija, ref. ABHO Huskić Rifet, ref. tehničke službe Pašić Adil, ref. intendantske službe Hadžiabdić

Fuad i referent sanitetske službe Vojniković Zuhra. Prvi komandiri četa nakon dolaska u s.Donji Zlopoljac su bili Duraković Sead, Ćoralić Mithad, Omeragić Husein i komandir čete za podršku je bio Kurić Mirsad, komandir pozadinskog voda Štrkljević Kemal, a komandir odjeljenja veze Pehlivanović Bećo.

Odred TO "Centar" je izvršio marš iz Bihaća u noći 19./20.07.1992.godine i smjestio se u novi rejon razmještaja u selo Gornji Zlopoljac. Od ovog odreda formiran je 3.pješadijski bataljon 1.bihaćke pješadijske brigade. Komandu bataljona su činili: komandant Duraković Hasan, zamjenik komandanta Beganović Osman, PK za moral Demirović Mujo, PK za obavještajne poslove Ibradžić Asim, PK za bezbjednost Šehić Fadil, PK za pozadinu Salkić Ahmet i referenti: opštih poslova Huskić Ramiz, ABHO Zulić Sandi, tehničke službe Demirović Mirsad, intendantske službe Hromadžić Hasan, sanitetske službe Smiljanić Nenad, komandir odjeljenja veze Crnkić Enver, komandiri četa su bili, Čović Emin, Abdihodžić Senad, Agović Zijad i komandir čete za podršku Isić Mumin, dok je komandir pozadinskog voda bio Duraković Nenad.

Po posebnoj zapovjesti za marš Komandanta OpŠTO Bihać str.pov.broj 02/239-1 od 22.07.1992.godine, Odred TO "Bakšaiš" je izvršio marš od Bakšaiša do sela Jasika u noći 22./23.07.1992.godine. Njihovim dolaskom postaju 2.pješadijski bataljon 1.bihaćke pješadijske brigade. Komandu bataljona su u početku činili: komandant Kuduzović Esad, njegov zamjenik Ramić Osman, PK za moral Poprženović Dedo, PK za bezbjednost Vuković Fuad, PK za obavještajne poslove Beširević Muhamed, PK za pozadinu Ramić Ismet i referenti: opštih poslova Abdulahović Husein, ABHO Ćehajić Nusret, tehničke službe Vujić Jandre, intendantske Vuković Mujo, sanitetske službe Kečanović Muhamed, komandir odjeljenja veze Poprženović Alaga, komandir pozadinskog voda Tahrić Rifet, a prvi komandiri četa su bili Kadić

Jasmin, Pečenković Sadik, Felić Dževad i komandir čete za podršku Hodžić Faruk. Stvoren je bataljon sa 399, a na mobilizaciju se odazvalo 95% mobilisanih.

Brigada je trebala biti popunjena sa 1499 boraca i starješina, a u prvih deset dana postojanja ona broji već oko 1250 pripadnika.

Formiranje Brigade i svečana predaja ratne zastave

Dana 28.07.1992.godine u rejonu Mekote-Turija izvršeno je postrojavanje 1.bihaćke pješadijske brigade. Tog dana iz ruku tadašnjeg komandanta OpŠTO Bihać Ramiza Drekovića ratnu zastavu 1.bpbr preuzeo je njen prvi komandant Mirsad Selmanović. Na svečanom činu postrojavanja bio je veliki broj građana i predstavnici vojnih i civilnih struktura. Ona je bila prva postrojena brigada A R BiH na području okruga Bihać, a zbog stalnog učestvovanja u borbenim dejstvima, Brigada u naredne tri godine više nikad nije kompletna postrojena. Nakon postrojavanja Brigade, u bataljonima i ostalim jedinicama

brigade intenzivno je počele da se radi na obuci boračkog i starješinskog kadra. Takođe se intenzivno radi na popuni jedinica, tako da je brigada 31.08.1992.godine brojala 1421 pripadnika. Obuka boraca i starješina po bataljonima se sastojala od taktičkog uvježbavanja, obučavanja u rukovanju naoružanjem, kondicionih priprema, a nastojao se i izgraditi moralni lik borca. Uveden je kasarnski način života sa svakodnevnom obukom.

U toku izvođenja same obuke često su se u daljini čula granatiranja grada. Borci su jedva čekali da završe sa obukom, pa da uzvrate na pravi način onima koji pucaju na nenaoružane civile. U trenucima predaha održavala su se i sportska takmičenja na nivou Brigade. Već u augustu mjesecu 1992.godine pojedini bataljoni dobijaju zone odgovornosti, a ujedno se vrše i komandna izviđanja na terenima Grabeža. U periodu od 20.07.1992. - 13.08.1992.godine 1.bpbr nije učestvovala u borbenim dejstvima, osim četa TO "Sokolac" i "Golubić", koje u to vrijeme još nisu ušle u sastav Brigade, ali su joj bile pretpotčinjene u borbenom dijelu zadatka. Zona njihove odgovornosti bila je u rejonu Golubić-Kosijernica-Ćulumak-Sokolac. U borbenim dejstvima od prvog dana su bile uključena i dva MB voda (na Sokocu i Maskari). Kompletna se Brigada uvodi u b/d 13.08.1992.godine, kada navedene čete smjenjuje 1.pješadijski bataljon i od tada djeluje u toj zoni odgovornosti.

Uključenjem u b/d nije prestajala obuka, koja se i dalje vrši, a u novoprimljenoj z/o su se smjenjivale jedinice Brigade, a djeluju i druge jedinice (101.muslimanska udarna krajiška brigada). Kako je vrijeme odmicalo, povećavao se broj boraca, ali i količina naoružanja i MTS-a. Prva ofanzivna akcija pripadnika Brigade zabilježena je 26.08.1992.godine u rejonu Om i Greda. U akciji su učestvovali dijelovi 1.pješadijskog bataljona, dio izviđačkog voda 1.bpbr, u sudejstvu sa jedinicom 2.bmh pbr, a podršku im je davala MBbsa Sokoca. U Izvještaju 1.bpbr Komandi US OG pov.broj 02/29-63 od

28.08.1992.godine navodi se da je tada uništeno više neprijateljskih tačaka, a ubijeno je više neprijateljskih vojnika. Naredbom Štaba VK u avgustu mjesecu je formirana US OG kao privremeni sastav A R BiH. Bližio se dan kada će Brigada morati da izvede i ofanzivnu akciju većih razmjera. Aktom str.pov.broj 01/218-1 od 02.09.1992. godine, US OG je dostavio našoj brigadi spisak borbenih dokumenata za operaciju "PLAMEN". Bila je to prva planirana akcija USOG-a, u kojoj je trebala kao jedna od učesnica biti i naša Brigada. Komandant Mirsad Selmanović je 05.09.1992.godine prvi put spomenuo Štabu brigade "Dan D" i najavio ga kao akciju koja će uslijediti na nivou cijele US OG 15.09.1992. godine. Uz česta granatiranja grada iz svog artiljerijskog naoružanja i djelovanjem raznog pješadijskog naoružanja, neprijatelj se nije libio ni da upotrijebi avijaciju. On djeluje njom 29.08.1992.godine po Dobrenici i Cazinu, a 10. i 11.09.1992.godine po Sokocu.

Pored upotrebe navedenog naoružanja i avijacije, četnici su odlučili da izvedu jedan veliki napad iz pravca Golubića, kako bi na taj način ušli u Bihać. U rejonu odbrane Golubića su se nalazili pripadnici 101.muk brigade i 1.pb, čije se komandno mjesto premještalo iz Donjeg Zlopoljca u Sokolac. Napad je otpočeo 12.09.1992.godine u rejonu Golubića. Neprijatelj je krenuo sa dvije "prage", tenkom T-55 i oko 100 ljudi u prvom naletu. Takođe koristi minobacače svih kalibara, te PAT-ove i ostalo raspoloživo naoružanje. U prvom naletu branitelji su morali da se povuku na povoljnije položaje za odbranu, a u pomoć im brzo pristižu i pripadnici OdSD i dijelovi 1.pješadijskog bataljona 1.bpbr. Brzim djelovanjem napad je bio zaustavljen (oštećena "praga" i uništen BOV), a pored uspješne pješadije, odlične rezultate postiže i MBb sa Sokoca. Jedna "praga" je uništena na izlazu iz Golubića, a neprijatelju su naneseni veliki gubici. Napad je nesmanjenom žestinom trajao sve do 16.09.1992.godine, kada je otpočeo najjači napad

neprijatelja. Tog dana i noći u Golubiću je bilo pakleno. Zemlja je gorjela od neprijateljske artiljerije koja je djelovala iz Ripča, Jelača grede i Pritoke, ali borci nisu odstupali ni milimetar. Uz to, neprijatelj je stalno dovodio pojačanje. Od 17.09.1992.godine napadi gube na intenzitetu i borci se ukopavaju na dostignutim položajima. Golubić je u to vrijeme bio kao Vukovar, po svjedočenju mnogih boraca. Veliku ulogu u odbrani Golubića je imala i MBb sa komandirom voda Markom Rogićem na čelu.

Uporedo sa borbama na Golubiću, naša Brigada uzela je učešće u operaciji USOG pod šifrovanim nazivom "PLAMEN". Zadatak te operacije bio je obuhvatnim dejstvom i uz sadejstvo sa 2.bmh pbr razbiti neprijatelja u rejonu Zaloški grabež-Grabež, ovladati linijom Drenovo Tijesno-Grabež, gdje biti u gotovosti za odbijanje eventualnog protivnapada iz pravca Hrgar-Grabež, a zatim produžiti napad pravcem Pritočki grabež-Bijelo brdo i što prije izbiti na liniju Volarica (tt 429) i Bijelo brdo (tt 448). Akcija je počela 14./15.1992.godine. Jedinice 3.pb su iz Gornjeg Zlopoljca izvršile marš na relaciji G.Zlopoljac-Jankovac-Amidžići-brekovački most-prema Spahićima-gola sječa-Jovuša, dok su jedinice 2.pb došle iz Jasike m/v u Pokoj i bile uvedene u akciju u ranim jutarnjim časovima . 3.pb je bio na pravcu Kosić-grabeška cesta, a 2.pb na pravcu kasarne Grabež. Naše snage su podržavane sa jednim vodom MBL sa Maskare. Napad je otpočeo u ranim jutarnjim časovima, a postavljeni zadatak je uz velike napore djelimično izvršen, tako da će iskustvo stečeno tada pozitivno uticati na izvršenje narednog zadatka. U ovim borbama neprijatelj je imao ogromne gubitke u živoj sili i MTS-u. 3.pb je uništio 16.09.1992.godine "pragu" iz koje je izvučena municija i optički nišan, a 17.09.1992.godine je uništen jedan kamion (2.pb). Nakon ovih žestokih borbi 19.09.1992. godine, zbog velike iscrpljenosti 1.pb u Golubiću angažuje se dio snaga 2.pb u pomenutoj zoni. Neprijatelj ni tada ne miruje,

dejstvuje iz "prage", tenka i svih vrsta pješačkog naoružanja. Ofanziva je polako jenjavala i bilo je to samo zatišje pred buru koja će uslijediti. Treba istaknuti da se u početnoj fazi po prvi put angažuje i pionirski vod sa Mariom Perkovićem, a kasnije sa Ahmetom Iftićem i Branimirom Šimićem na čelu.

Početkom mjeseca oktobra neprijatelj je formirao liniju Golubić-Ćulumak-Podgrede, te lijeva strana Une na liniji Barakovac-Stubo-padine Alibegovića kose, dok su naše snage bile naspram njih. U to vrijeme je, naredbom NŠ VK pov.broj02/589-62 od 14.10.1992.godine prerasla US OG u 5.korpus Armije Republike Bosne i Hercegovine, a jedinice koje su bile u sastavu US OG postaju jedinice 5.korpusa ne mijenjajući svoj naziv.

Formiraju se ID grupe u brigadi koje će kasnije činiti udarnu snagu u operacijama koje će nastupiti. U 2.pb bila je to IDV grupa na čelu sa Nusretom Ćehajićem, Dedom Musićem i Ibrahimom Alagićem-Bahom, te četa za podršku kojom tada komanduje Hodžić Faruk. U 3.pb je to bila ID grupa jačine čete na čelu sa Senadom Brkićem, koju kasnije predvodi Jasmin Kulenović, koja po njemu dobiva naziv "Havarija". 1.pb tad odolijeva svakodnevnim napadima neprijatelja na Golubiću i Ćulumku, ali i polako napreduju. Borci 1.pb "Ljutoč" poručuju svim borcima 1.bpbr 23.09.1992.godine nakon što su odmorili ljudstvo, da samoinicijativno pomjeraju linije naprijed.

Iz dana u dan naši su borci sticali iskustvo, neprekidnim akcijama prodirali u dubinu i razbijali neprijatelja tamo gdje nikad ne bi očekivao naše napade. U tim napadima njemu su pripadnici naše Brigade nanijeli velike gubitke (ukupno 11 četnika), a uništen je i kamion TAM, dok je naš ZIS pogodio i bunker i skladište municije. Naše snage u to vrijeme su bile na položajima: - 1.pb Golubić-Ćulumak-Sokolac, - 3.pb Spahići-Mala zečica-Mrazovo, - 2.pb Barakovac-Stubo.

Tad na čelu komande 3.pb dolazi do promjene - za komandanta dolazi Asim Ibradžić. Linije se vrlo brzo

pomijeraju u rejonu Barakovac -Mrazovo za 1500 metara (3.pb), a 2.pb se spaja sa 2.bmh pbr i od tada su ove dvije brigade povezane.

Poslije svakog pomijeranja položaja, naši borci pristupali su inžinjerijskom utvrđivanju, kako im neprijatelj ne bi preoteo oslobođeni teritorij. Uporedo sa utvrđivanjem išla su i izviđanja ispred zona odgovornosti naših bataljona, uz česte akcije, gdje god ih je bilo moguće izvesti. U jednoj takvoj akciji ID grupe 2.pb dana 02.11.1992.godine, u kojoj je učestvovalo 11boraca, a rezultat akcije su bila uništena dva neprijateljska bunkera, zaplijenjen PM 7,9 mm M-53, ubijeno 7 četnika i uz to je zaplijenjeno dosta municije. Nakon toga vodstvo nad IDG-om preuzima Nusret Ćehajić, a potom Alagić Ibrahim-Baha. Svakodnevnim akcijama nastojao se neprijatelj što više uzdrmati i pomjeriti što dalje od grada kojeg je stalno ugrožavao.

Zone odgovornosti Brigade u to vrijeme su bile: - kod 1.pb nepromijenjena , - 2.pb Barakovac-Kućišta, - 3.pb Kućišta-Jovuša-Alibegovića kosa.

Utvrdivanje položaja

U takvoj zoni odgovornosti 1.bpbr Odlukom komandanta 5.korpusa za izvođenje borbenih dejstava op.broj 01/4-2 od 09.11.1992.godine dobija nove zadatke, a šifrovani naziv operacije je "GORICA-03". Ona je trebala da bude na nivou Korpusa. Prema toj odluci 1.bpbr je jačinom jedne čete trebala da dejstvuje u pravcu Jelača greda (tt 412) pravcem s.Dobrenica-sjeverna padina objekta Mrđa (tt 489)-Jelača greda (tt 412), a dijelom snaga jačine dva voda izvršiti napad na kasarnu Grabež. Zadatak je bio: 1. - iznenadnim dejstvima, nanoseći gubitke u ž/s i MTS-u ovladati objektom Jelača greda, organizovati odbranu, a po stvaranju uslova, uvodeći rezerve, produžiti napad ka selu Lohovo i po njegovom ovladavanju organizovati odbranu. 2.- dijelom snaga napasti kasarnu Grabež, a po sticanju povoljnih uslova u sudejstvu sa borbenom grupom 2.bmh istu je trebalo zauzeti i odsudno braniti.

Nakon izdatih zadataka, u Brigadi se prišlo planiranju dejstva na Lohovskim brdima i Grabežu. Napad je trebao da otpočne 11.11.1992.godine u 11.00 sati.

Dobro isplaniranom akcijom je komandovao komandant 1.bpbr Mirsad Selmanović. Naše snage su u pokretu prema postavljenom rasporedu u ofenzivnim borbenim dejstvima krenule ka Lohovskim brdima i Grabežu. Agresor već u početnoj fazi akcije trpi velike gubitke u živoj sili u cijeloj z/o naše Brigade. Moćna pesnica pod imenom 1.bpbr je probila neprijateljsku liniju gdje god je udarila. Na Grabežu je neprijatelj u rasulu i povlači se prema objektu. U z/o 2.pb osvojeno je 20-ak bunkera i naša linija se sve više pomjera prema objektu Grabež. Kao naš plijen u ova dva dana, a prema izvještaju od 12.11.1992.godine str.pov.broj 02/29-197 se navodi: - MB 60 mm 2 kom - PM M-84 2kom - PM M-53 1 kom - metak 7,62 mm 7060 kom - metak 7,9 mm 2360kom - metak 7,62 M-30 743 kom - metak 7,9 redenik 520kom - mina za MB 60 mm 12 kom - rezervna cijev za PM M-53 1 kom - kontejner za RBR 90 mm OSA 14 kom - mašina za punjenje redenika 2 kom

Nakon uspješno izvedene akcije, kao i uvijek, agresor počinje da granatira položaje i grad. Narod koji je uvijek bio uz svoju Armiju, jer ona je iznikla iz njega i njegov je sastavni dio, šalje ručak na prve borbene linije. Operacija "GORICA-03" se i dalje nastavlja, napredovanjem prema kasarni Grabež, a put Grabež-Radić i sama kasarna su se našli u poluokruženju. Istovremeno se "GORICA-03" izvodila i na Jelača gredi (od 09.-13.11.1992.godine). Neprijatelj nastavlja sa povlačenjem, gubi uporište u rejonu Stubo tt 386 i bježi prema kasarni. 3.pb 1.bpbr 14., 15. i 16.11.1992.godine opkoljava tad kasarnu sa jugozapadne strane iz rejona Alibegovića kosa-Mali kosić (uništava neprijateljska vozila "Puch" i "Pintzgauer" na Malom kosiću), a 2.pb probija liniju Barakovac-kasarna Grabež i zauzima neprijateljske rovove u liniji dalekovod i opkoljava kasarnu sa zapadne i sjeverozapadne strane (osvaja PAT 20/1 mm, PAM 12,7 mm, PM M-84 i veće količine granata i municije). Uz organizovano sadejstvo ova dva bataljona, oslobođeno je područje Barakovca.

Dana 16.11.1992.godine se uključuje i dio 1.pb na Malom kosiću, pa su svi dijelovi Brigade zastupljeni na ovom području. Agresor je u isto vrijeme imao osam mrtvih i veliki broj ranjenih i pokušava dovesti pojačanje iz Pritoke i Radića. Moral boraca je na izuzetno visokom nivou. Da bi se jedinice 2.pb koje su od 11.11 1992.godine bile u stalnim b/d odmorile, uvodi se u borbu pristigla četa iz 111.bkpbr.

Aktom Komande 5.korpusa str.pov.broj 02/29-216 od 22.11.1992.godine stigla je dopuna borbenog naređenja po planu "GORICA", po kojem je plan bio da se ovlada objektom Zaloški grabež, uz obavezno presijecanje komunikacije Veliki Radić-Grabež u visini tt-384. Naše snage su pomjerene za oko 300 m naprijed, prilikom čega su ubijena dva četnika, a uništeno nekoliko bunkera. Redaju se akcija za akcijom i naše snage polako uvezuju liniju, utvrđuju se po rejonima: - 1.pb Golubić-Ćulumak-

Sokolac - 2.pb rejon Barakovca - 3.pb Oklanak- Alibegovića kosa.

Komanda naše Brigade je aktom str.pov.broj 02/28-106 od 28.11.1992.godine izvijestila Komandu 5.korpusa o rezultatima borbenih dejstava u periodu od 11.11.1992.godine do 27.11.1992.godine i o gubicima neprijatelja u MTS-u i živoj sili. U operaciji "GORICA-03", prema procjeni, naša Brigada je izbacila iz stroja oko 150 četnika (što poginulih i ranjenih).

Idući dani su naročito bitni za našu Brigadu jer se 01.12.1992.godine formira u sastavu 1.bpbr jedinica za obuku regruta. Iako formacija ne predviđa ovakvu jedinicu, ona se pokazala kao neophodna. Jedinica za doobuku je djelovala sve do 28.01.1995.godine.

Pošto su primijećena pregrupisavanja neprijatelja i dovođenje svježih snaga, bilo je za očekivati da će on pokušati da izvrši kontranapad, s ciljem da povrati izgubljene pozicije. Doveli su oko 700 ljudi (akt str.pov.broj 02/29-235 od 01.12.1992.godine) iz ključke, drvarske i bosanskonovske brigade. Poduzeo je b/d u ciijeloj z/o naše Brigade. Naše snage su se branile na dostignutim položajima, a dijelovi 2. i 3. pješadijskog bataljona vrše napadna dejstva (u sudejstvu sa OdSD). 2.pb napada preko Barakovca u pravcu dalekovoda, a 3.pb u sudejstvu sa OdSD u pravcu Čekrlije-Kasarna "Grabež". Četa 111.bkpbr je bila u pripravnosti. U zoni odgovornosti Golubić-Sokolac 1.pb vršio je tad odbrambena dejstva, a 2. i 3.pb vrše odbranu, a zatim 03.12.1992.godine prelaze u kontranapad. U pravcu Barakovac-Oklanak išao je 2.pb, a iz pravca Čekrlija 3.pb i OdSD. Najžešći sukob je bio kod dalekovoda. Uspostavljena je nova linija odbrane koju je 2.pb držao od ivice padine-slomljeni dalekovod-uz dalekovod 100 m i još oko 1000 m prema Alibegovića kosi (kroz boriće), gdje se nastavljao 3.pb koji je držao položaje od Alibegovića kose do Hasinog vrha. U svojoj z/o 1.pb je tih dana bio u svakodnevnim aktivnostima. Tada se

ovladalo i dijelom "grebena" (Zaloški grabež). Dovlačeći snage iz Ripča uz jako granatiranje, agresor pokušava probiti linije odbrane, ali u tome nije uspio. Najžešći napad je bio 12.12.1992.godine, na Barakovcu i u tom napadu su izgubili 13 ljudi. Agresor je bezuspješno pokušavao vratiti izgubljene položaje. Procjenjuje se da su neprijatelja skupo stajale ove naše aktivnosti, (izgubio je 15-20 vojnika). Z/o 2.pb, koji je bio nosilac aktivnosti u to vrijeme na Grabežu, bila je Ramina koliba-Zaloški grabež.

30.12.1992. godine kraj slomljenog dalekovoda

Ratna zastava Brigade

BRIGADA U 1993.GODINI

Početkom 1993.godine zona odgovornosti 1.bpbr na desnoj strani Une bila je: Dalekovod - Zaloški grabež - Ramina koliba - Kućišta - podnožje Alibegovića kose (2. i 3. pješadijski bataljoni), a na lijevoj strani Une Brigada je imala zonu odgovornosti Una - Golubić - Ćulumak - Sokolac.

U prvim danima mjeseca januara 1993.godine neprijatelj je pojačao dejstva po prvim linijama odbrane u zoni odgovornosti 1.pb, a ovaj bataljon učestvuje zajedno sa 2.pb od 12.-14.01. 1993.godine u napadnim dejstvima na Grabežu i pri tom se postižu zapaženi rezultati. Uništena su dva bunkera, a ubijeno je sedam četnika. Istovremeno, 3.pb iz pravca Alibegovića kose vrši napadna dejstva u pravcu Kasarne "Grabež" i pri tom ubija 5 četnika, a više ih ranjava. Linije odbrane naše Brigade su čvrste i stabilne, iako ih neprijatelj stalno pokušava ugroziti. U 2.pb došlo je do promjene komandi: za komandanta Bataljona je 24.01.1993.godine postavljen Faruk Hodžić, a dotadašnji komandant bataljona Kuduzović Esad odlazi na dužnost načelnika Štaba 1.bpbr.

Krajem mjeseca osujećen je 1. pokušaj neprijateljske diverzije, 30.1.1993.godine u rejonu sela Golubić. Neprijatelj je pokušao da ukloni naše minsko polje. Istovremeno, u pravcu Barakovac - Oklanak -Mali kosić prisutne su stalne neprijateljske provokacije. Uprkos tome, naši borci rade na utvrđivanju položaja. U briljantno izvedenoj brigadnoj akciji, koja je trajala od 8.-10.2.1993.godine, ubijeno je 10-20 četnika, a uništen je

jedan kamion, poljska kuhinja, te nekoliko mitraljeskih gnijezda, sa težištem dejstava na jugoistočnoj strani Grabeža. Neprijatelj, ogorčen zbog gubitaka koji su mu naneseni a u znak odmazde, ispaljuje čak i rakete volhov na šire područje grada.

Naše snage mjeseca marta se pomjeraju u rejonu Barakovca, a na Golubiću su jači napadi, prilikom kojih su agresoru naneseni veći gubici u ljudstvu. U sadejstvu naših boraca iz sva tri bataljona u vremenu od 17.-20.1993.godine ubijeno je 15 neprijateljskih vojnika, a jedan je zarobljen. Rezultat te akcije je pomjeranje linije naše odbrane naprijed, u šta se lično uvjerio i komandant Korpusa, koji je obišao naše položaje. Brigada je organizaciono jačala iz dana u dan, a 10.4.1993.godine Naredbom komandanta 5.korpusa str.pov.broj 05/994-4 od 7.4.1993.godine, mijenja naziv u 501.brdsku brigada. Prelaskom na formaciju brdske brigade, došlo je do značajnih promjena unutar Brigade. Uvedeno je formacijsko mjesto zamjenika komandanta brigade, koje do tada nije postojalo. Pješadijski bataljoni postaju brdski bataljoni, a pješadijske čete brdske čete. Komanda stana dobija naziv Vod za opsluživanje, a IDV prerasta u IDČ.

Istog dana linije naše odbrane u rejonu Golubić su pomjerene naprijed prema neprijatelju i dodatno utvrđene. Neprijatelj nije mirovao, već je počeo napadna dejstva u zonama odgovornosti 2. i 3. brdskog bataljona. U kontraudaru koje su naše snage izvele na području Grabeškog platoa, 18.4.1993.godine uništeno je nekoliko četničkh zemunica i izbačeno iz stroja nekoliko njegovih vojnika. Pri tome je zaplijenjena veća količina MTS: 1 PM M-84, 1 PM M-72, 1 AP i 1 PAP, te veća količina municije raznih kalibara. Pokazujući dobre manevarske sposobnosti i sadejstvo sa drugim jedinicama 5.korpusa, jedna naša jedinica iz sastava 3.brdskog bataljona je upućena 27.4.1993.godine u Bosansku Bojnu, gdje je dala doprinos u odbrani državne granice. Uspješno je obavila zadatak i u sudejstvu sa drugim jedinicama 5.korpusa vratila neprijatelja na polazne položaje. Težište neprijateljskih

borbenih dejstava u mjesecu maju je pomjereno u zonu odgovornosti 2.bb uz intenzivno granatiranje grada i šire okoline.

U akciji od 3.-5.5.1993.godine koju su vodili komandant Brigade i komandant 2.bb uništeno je pet zemunica i likvidirano 8 četnika. Naši položaji u rejonu Ćulumka (1.brdski bataljon) i Barakovac (3.brdski bataljon) pomjereni su naprijed, pri čemu je poboljšana odbrana i sistem vatre. O tome se pohvalno izrazio i komandant 5.korpusa Ramiz Dreković. U znak odmazde, neprijatelj je tad bacio bojne otrove na linije naše odbrane, ali bez ikakvog učinka. Izuzetno su aktivne IDG 3.bb, što je među četnike unosilo paniku i strah. Krajem mjeseca neprijatelj je zaposjeo nove položaje naspram naše linije, te se utvrdio na liniji Krmački vrh - Podovi - Poljane - Oklanak - Zaloški grabež, a po dubini linijom Volarice - Drenovo Tijesno - Radić.

Izviđajući prednji kraj 30.5.1993.godine ranjeni su komandant brigade Mirsad Selmanović i komandir čete iz 2.bb Šabić Fuad. Potpisano primirje u cijeloj BiH, sredinom maja 1993.godine, neprijatelj nije poštovao, nego je stalno provocirao iz pješadijskog naoružanja. Stalnim nastojanjima za što boljim kadrovskim rješenjima, u komandnom sastavu bataljona dolazi do promjena. Za komandanta bataljona su u julu postavljeni: 1.brdski bataljon-Sead Duraković, 3.brdski bataljon-Muhamed Babić. Period do mjeseca oktobra obilježen je stalnim neprijateljskim provokacijama, iako je potpisano primirje sa agresorom. Naši borci se nisu dali iznenaditi, nego su to vrijeme iskoristili za dodatno inžinjerijsko uređivanje položaja.

Na dužnost komandanta 501.brdske brigade je 5.11.1993.godine postavljen Kuduzović Esad, a prvi komandant Brigade, Selmanović Mirsad je otišao na dužnost načelnika Štaba 5.korpusa. Istovremeno na dužnost komandanta 5.korpusa dolazi Atif Dudaković,

dotadašnji komandant 502.slavne bbr, dok Ramiz Dreković odlazi na novu dužnost.

Početkom oktobra 1993.godine došlo je do vanredne situacije na našem okrugu. Tada je Fikret Abdić pokušao da obrazuje tkz.AP ZB. U vezi sa novonastalom vojnopolitičkom situacijom, naše jedinice su stavljene u stanje pune b/g i uključuju se u obrazovanje fronta prema autonomašima.

Vezano za situaciju na okrugu, 501. bbr je 7.10.1993.godine posjetio i komandant ŠVK Armije R BiH Rasim Delić.

Naše jedinice su 15.10.1993.godine izvršile deblokadu komunikacije Tržačka Raštela-Cazin, a nakon toga i samog Cazina. U oslobađanju Cazina učestvovao je 2.bb i IDČ iz naše Brigade, u sadejstvu sa ostalim brigadama 5.korpusa (505.bbr i 511.bbr). Vrlo brzo se formira linija u sastavu BG-2 u koju su ulazile 1.bobr i 505.bbr, a 501.bbr zaposjeda i brani z/o: lijevo Hadžići - desno Muratovo brdo (tt 518). Time je Brigada bila uključena u aktivna dejstva na dva fronta.

Srpski agresor je, 22.10.1993.godine, otpočeo napad na selo Golubić i Ćulumak, koji su bili u zoni odgovornosti naše Brigade (1.brdski bataljon). Dva napada su uspješno odbijena na Ćulumku, a borbe u Golubiću su vođene za svaku kuću. Pri tim napadima oko 15 četnika je neutralisano, a naše jedinice su se taktički izvukle i zaposjele liniju Golubićko polje - Sokolačka strana - Ćulumak - Dobrenica.

Na frontu prema PVF Fikreta Abdića, zona odgovornosti bataljona iz sastava Brigade išla je linijom Muratovo brdo - Merdanići - Hadžići. Neka aktivnija dejstva na tom dijelu ratišta se nisu izvodila, jer se pokušavalo naći političko rješenje, bez prolijevanja krvi. Srpski agresor s druge strane nije mirovao na liniji fronta oko grada, nego

je stalnim provokacijama nastojao ugroziti linije odbrane. Pošto se vidjelo da se pregovorima sa PVF tzv. narodne odbrane ne može postići mir, naša Brigada (2.brdski bataljon - 1.brdska četa) u sadejstvu sa ostalim jedinicama Korpusa 22.12.1994.godine oslobađa s.Skokove. Napad je krenuo u pravcu Muratovo brdo - Škola - Kafana "Dijamant" (tt 501), a desno krilo Hadžići (tt 502). Nakon uspješno izvedene akcije krenulo se dalje prema Krakači koja je oslobođena dva dana nakon toga.

Priprema akcije

Posljedice četničkog granatiranja

501.bbr U 1994.GODINI

Kalendarska 1994.godina počela je borbom 501.bbr na dva fronta. Jedan je prema SČA i zona odgovornosti bila je s lijeve strane rijeke Une: Golubić - Sokolac - Ćulumak (1.bb): sa desne strane Une: Zaloški grabež - Barakovac - podnožje Alibegovića kose (2.i 3.bb).

Prema PVF linija odbrane se drži u okviru Borbene grupe 2 (BG-2) na području sela Krakača (tt 481), desno prema komunikaciji za Pećigrad, odakle se nadovezivala 511.bbr.

Dostignute linije odbrane se čvrsto drže, a nastavlja se inžinjerijsko ukopavanje p/k i postavljanje minsko - eksplozivnih prepreka na grabeškom platou, sa težištem na tenkoprohodnim pravcima i izradi tranšeja.

U ranim jutarnjim satima 6.2.1994.godine otpočela je žestoka neprijateljska ofanziva u z/o 501.bbr. Prije toga su primijećeni intenzivni pokreti četničkih autobusa, kamiona i sanitetskih vozila. Cilj SČA je bio ovladavanje rejonom Grebena i Vijenca (tt - 453), kontrola komunikacije Bihać - Pokoj, izbijanje na Pokojske majne i s.Spahići (zatvoriti komunikaciju Bihać - Srbljani), te onesposobiti HE "Kostela". Ukoliko bi uslovi dozvoljavali, četnici bi nastavili svoj pohod s krajnjim ciljem zauzimanja Bihaća.Najžešći napadi prvog dana su izvedeni na z/o 3.bb, a dva dana kasnije na z/o 2.bb. Da bi izbjegli veće gubitke, borci 2.i 3.bb zauzimaju povoljnije odbrambene položaje na pravcu: iznad sela Založje (Greben) - Kazazi - Vijenac - Pokojske majne - Cerik - Čelar. Osujećene su namjere četnika da zauzmu položaje našeg Larv PVO na Vijencu,

prvenstveno zahvaljujući desetini iz IDČ-a, te borcima i starješinama Larv PVO. Uprkos otežanim vremenskim uslovima i oskudici u MTS-u, naši borci primjenom elastične odbrane uspijevaju neprijatelju nanijeti velike gubitke u živoj sili i MTS-u.

Borci MAB-a su 6.2.1994.godine pogodili neprijateljski BOV u kojem je bilo nekoliko agresorskih vojnika. U napadu četnici su koristili četiri tenka, pragu, dva BOV-a, kao i razna artiljerijska oruđa. Napad su izveli pripadnici tzv.2.krajiškog korpusa, dijelovi tzv.1.krajiškog korpusa i jedinice za specijalne namjene MUP-a tzv.Republike Srpske. Ostvaren je glavni zadatak naših snaga (zaustavljen je neprijateljski prodor u grad i onesposobljavanje HE "Kostela"). Uz pomoć 1.bb izvršena je konsolidacija redova 2.i 3.bb, a pomoć su pružile jedinice iz sastava 505.bbr, 503.bbr, 504.bbr, 1bobr i MUP-a, kao i kombinovane (jedinice mješovitog sastava) iz naše Brigade koje su bile sačinjene od boraca i starješina iz svih jedinica i Komande Brigade.

U narednim danima agresori ne odustaju od svojih namjera. Prilikom izvođenja napada na Grebenu 19.2.1994.godine jedan neprijateljski tenk je onesposobljen, a drugi uništen (iz protivoklopnih oruđa dejstvovali su Četić Asmir i Smajić Zehrudin iz 2.bb), dok je jedan tenk u toku dejstava naletio na protivtenkovsku minu i tako je onesposobljen.

Za komandanta Brigade 20.2.1994.godine postavljen je brigadir Senad Šarganović, a dotadašnji komandant brigadir Kuduzović Esad odlazi na dužnost načelnika artiljerije 5.korpusa. Prije stupanja na dužnost komandanta 501.bbr brigadir Šarganović je bio komandant Odreda za specijalna dejstva 5.korpusa. U periodu od 15.3.1994.godine do 7.4.1994.godine većina pripadnika OdSD su prekomandovani u sastav 501.bbr, a jedan dio u IDČ 5.korpusa. Borci i starješine OdSD su raspoređeni uglavnom u bataljone, jedan dio starješina u Komandu

Brigade, a jedna kompletna četa iz OdSD je raspoređena u POČ 501.bbr. Ova jedinica je u 501.bbr izvršavala izviđačko - diverzantske zadatke. Premještaj pripadnika OdSD daje pozitivne efekte i Brigada dobija na stabilnosti i čvrstini, spremnija da istraje u slomu četničke ofanzive.

Marta 1994.godine (od 6-12) borci 2.bb su zauzeli 3 zemunice na Grebenu i time uveliko poboljšali svoj položaj. U 3.bb je došlo do izmjene u komandnom sastavu. 23.3.1994.godine na dužnost komandanta bataljona postavljen je Kulenović Jasmin - Havarija.

Uporedo sa borbenim dejstvima koja je Brigada imala na Grabeškom platou, dio jedinica od marta mjeseca odlazi na front prema PVF (1.bb - Krivaja). Stalnim artiljerijsko - pješadijskim napadima kojima su naši borci herojski odolijevali, neprijatelj je nastojao zauzeti rejon Grebena (26. - 29.1994.godine) i Vijenca (28.4.1994. godine), kako bi ostvario što bolju taktičko - operativnu poziciju za dalje napredovanje. 2.i 3.bb su ojačani 1.brdskim bataljonom koji 16.5.1994.godine dobija zonu odgovornosti na Spahićima, a zonu odgovornosti Golubić - Sokolac preuzima 502.sbbr. Time je Brigada na području Grabeškki plato - Spahići bila kompletna prema SČA, prvi put je zona odgovornosti neprekinuta, što daje povoljne preduslove za sadejstvovanje jedinica Brigade, kao i sadejstvovanje sa ostalim jedinicama 5.korpusa.

Iako je potpisano primirje u Ženevi 9.6.1994.godine, ono se od strane SČA nije poštovalo. Nastavljene su stalne provokacije i pregrupisavanje ljudstva i tehnike u z/o prema 501.bbr.

Jedinice iz sastava 501.bbr aktivnije se uključuju prema PVF u okviru BG-2. Dana 11.6.1994.godine u z/o 505. brigade upućena je jedinica mješovitog sastava jačine 82 borca i starješine (POČ, IDV, Pionirski vod i starješine iz Komande Brigade). Uspješno su izvršili postavljene zadatke (zarobljeno 267 pripadnika PVF, velika količina MTS i

ostale opreme). Uspjesi su nastavljeni i 15.6.1994.godine u rejonu Krekovačke glavice, 18.6.1994.godine u rejonu Visoke glavice i sela Rekići (gdje su borci 2.bb predvođeni komandantom Hodžić Farukom oslobodili i branili dostignute linije odbrane). Značajni pomaci prema autonomašima se ostvaruju krajem mjeseca u rejonu Golubovića, Vejinca i Todorovske Slapnice.

U prvoj polovini jula SČA je izvodio neprestana dejstva na Grabeškom platou, naročito izražena u rejonima Vijenca, Alibegovića kose, Čelara i Kazaza. Uporedo sa ovim dejstvima agresor vrši neselektivno granatiranje civilnih ciljeva po gradu i okolici. S ciljem što uspješnije odbrane po dubini, već ranije je Naredbom komandanta 5.korpusa formirana 2.linija odbrane, tj.zone "A" i "B" (RO u z/o 501.bbr), a po naređenju komandanta Šarganovića intenzivno se obučava nemobilisano stanovništvo, određuju se konkretni zadaci za svaku RO, vrše se provjere mobilizacijske gotovosti itd.

Zahvaljujući maksimalnoj angažovanosti svih pripadnika, borci 501.bbr uspijevaju odbiti sve napade neprijatelja nanoseći mu velike gubitke i vraćajući ga na polazne položaje.

26.7.1994.godine na dužnost zamjenika komandanta Brigade postavljen je Babić Muhamed, a Asim Ibradžić odlazi na dužnost u Komandu 5.korpusa. Ne miruje ni sjeverno ratište prema PVF, gdje se izvode planska ofanzivna dejstva, prilikom kojih je u rejonu s.Gornji Purići 30.7.1994.godine povrijeđen i sam komandant 501.bbr brigadir Senad Šarganović. U sudejstvu sa 505.vmtbr jedinice iz sastava naše 501.bbr čvrsto drže dostignute linije odbrane, sve više stežući obruč oko Pećigrada, koji je oslobođen 4.8.1994.godine, uz značajan doprinos jedinica iz sastava 501.bbr. Prodor ka sjeveru nastavljen je do 21.8.1994.godine (oslobađanje Velike Kladuše), nakon čega se jedinice 501.bbr angažuju u razoružavanju PVF u rejonima sela Podzvizd i Vrnograč.

S druge strane SČA je nastojao žestokim granatiranjem i pješadijskim dejstvima da izvrši proboj na spoju 1.bb i 503.bbr (1.9.1994.godine), ali u rejonu Spahića glavica - Cerik je zaustavljen. Naše snage su žestoko uzvratile i natjerale neprijatelja u paničan bijeg. Pri tom je zaplijenjeno postolje za PAM, 2 PM M-53, devet zolja i veća količina municije. Istog dana za komandanta 3.bb je postavljen Senad Abdihodžić. Neprijatelj, u sastavu tzv.15.lake pješadijske bihaćke brigade, 5.lake ključke pješadijske brigade, te pripadnika vojne i civilne policije, je nastojao i dalje da probije liniju u rejonu 1.bb, pri čemu je nakon neuspjeha koristio čak i bojne otrove.

Nakon izvršenih priprema, a po Zapovjesti za napad op.broj 01-1/1-96 od 5.9.1994.godine, koju je lično odobrio komandant 5.korpusa, naše jedinice su izvele 6.9.1994.godine napad na SČA iz dva pravca: 1.bb iz pravca Alibegovića kose, 2.i 3.bb iz pravca Barakovac - kota 456 Vijenac i tt 433 (stubo). Time je počela operacija šifrovano nazvana "Galeb 94". Neprijatelj je potisnut po lijevom krilu u sudejstvu sa 503.bbr. Jedinica iz sastava 1.bb potisnula je četnike prema rejonu Jovuša.

U narednom periodu 501.bbr planira nastavak dejstava po planu "Galeb 94", te ovladava objektima prema Maloj zečici i Vijencu (456). Svoje redove SČA stalno pojačava novim svježim snagama, koje konstantno pristižu pojačane sa više oklopnih vozila i artiljerijskih oruđa. Pokušava vratiti izgubljene pozicije napadima u rejonu Alibegovića kose i Spahića glavice, ali bez uspjeha. Artiljerijska divljanja agresora su nakon novog neuspjeha pojačana iz svih vrsta oruđa i oružja po prednjem kraju naše odbrane, ali i po nezaštićenim civilnim ciljevima zaštićene zone Bihać do sredine oktobra 1994.godine. Vješto isplanirana, pripremljena i organizovana borbena dejstva naših jedinica počinju 17.10.1994.godine na cijeloj liniji odbrane. Napad je izvršen u nekoliko pravaca. Uspjeh je ostvaren na Alibegovića kosi u sudejstvu sa 1.bobr i 503.bbr. U početnoj fazi akcije "očišćene" su

četničke zemunice ispod Hasinog vrha, da bi se zatim krenulo ka "čišćenju" područja Alibegovića kose. Do popodnevnih sati sve ide po planu, a naše jedinice zaposjedaju rejon podnožja Oklanka. Vrši se plansko pregrupisavanje za nastavak borbenih dejstava, pri čemu je uništeno šest četničkih zemunica prema Maloj zečici. Među četnicima je zavladala pometnja i panika.

Ubrzo je stiglo i Naređenje od Komande op.broj 01/352-147 od 21.10.1994.godine. Po tom Naređenju, 501.brdska brigada sadejstvuje sa četom iz 1.bobr, dvije čete iz 502.slavne bbr i jednom četom iz 503.brdske brigade izvodi napadna dejstva na neprijateljske snage u dodirnim pravcima: tt 563 - Stubo i tt 563 - Jovuša - Mala zečica. Zadatak: probiti liniju odbrane neprijatelja na oba pravca i u bližem zadatku dijelom snaga izbiti u rejon kota 386 - Oklanak, gdje je trebalo spriječiti intervenciju sa pravca Mali kosić - Oklanak, razbiti neprijatelja na objektu Mala zečica, nanijeti mu što veće gubitke i ovladati tim područjem. U isto vrijeme vršiti aktivni pritisak na pravcu tt 453 (Vijenac) kota 456 i na pravcu Barakovac - Stubo.

Dva dana nakon toga stigla je izmjena Naređenja, pa umjesto 502.slavne brigade izdvaja se po jedna četa iz 511.slavne bbr i 517.lake brigade, koje se pridodaju našim snagama.

U ranim jutarnjim satima 24.10.1994.godine izvršena je smotra jedinica 501.bbr, 503.bbr, 517.lbr i 510.bobr. One su upućene na izvršenje borbenog zadatka po planu koji je nazvan "Grmeč 94". Borbena dejstva su počela na Alibegovića kosi. Za kratko vrijeme četnička linija je probijena i krenulo se u gonjenje razbijenih agresorskih formacija. Brzo se napredovalo prema Raminoj kolibi i Barakovcu, tako da je do kraja noći oslobođen rejon Grebena.

Rano ujutro 25.10.1994.godine dio jedinica iz sastava 2.brdskog bataljona predvođen komandirom Amirom Dupanovićem ovladao je kasarnom "Grabež", istovremeno kada njom sa drugog pravca (Čekrlije) ovladavaju i

jedinice 502.slavne bbr. Tim činom je pala četnička bastilja. Dalje se nastavlja gonjenje razbijenog neprijatelja. U sadejstvu sa ostalim jedinicama 501.bbr formira se privremena odbrana na liniji: - 1.brdski bataljon: podnožje Malog kosića - komunikacija Kasarna "Grabež" - Drenovo Tijesno. - 2.i 3.brdski bataljon: komunikacija Kasarna "Grabež" - Pritočki grabež - Volarice.

U očekivanju napada četnika

Četnici se povlače u grupama, potpuno dezorijentisani, demoralisani i u panici. Imaju puno poginulih i ranjenih. Za sobom ostavljaju velike količine MTS-a, te oruđa raznih vrsta. Jedinice iz sastava 510.bobr i 511.slavne bbr izdvajaju se i kreću iz rejona Drenovo

Tijesno u pravcu Veliki Radić - Mali Radić i dalje prema Bosanskoj Krupi, dok četa iz 517.lbr ostaje i dalje pridodata našim snagama.

U nemogućnosti da bilo šta učini na zaustavljanju daljeg napredovanja snaga 5.korpusa, neprijatelj žestoko granatira naše dostignute položaje.

U toku noći 25./26.10.1994.godine jedinice 2.brdskog bataljona sadejstvuju sa jedinicama 502.slavne bbr u čišćenju Pritočkog grabeža i stvaraju preduslove za ulazak 502.slavne u sela Pritoka i Ripač, što je uslijedilo 26.10.1994.godine. Dio naših snaga je nastavio napredovanje prema Turskom kozjenu te izvještava da snage SČA bježe u dubinu. Do tada je 501.bbr zaplijenila: 1 ZIS 76 mm, 10 MB 82 mm, 1 MB 60 mm, 1 PAT 20/1 mm, 4 doboša za PAT, 2 sanduka municije za PAT, 1 PM M-53, 1 BsT 82 mm i PAM 14,5/2 mm vladimirov.

Isti dan ovladalo se Turskim kozjenom i padinama Grmeča iznad Ripča (Tihotina i Hrgar). U večernjim satima se izbija iznad Ripačkog klanca u rejon Gorjevca. Pravci daljeg kretanja jedinica 501.bbr bili su:

- 1.brdski bataljon: na pravcu Gorjevac - s.Bosanski Doljani - s.Orašac - s.Kulen-Vakuf

- 2.brdski bataljon: na pravcu Gorjevac - s.Dubovsko-s.Ćukovi.

Dio jedinica 3.brdskog bataljona sadejstvuje sa 2.brdskim bataljonom, a drugi dio vrši bočno obezbjeđenje u rejonu Hrgara. Četa iz sastava 517.lbr ostaje pridodata našim jedinicama. IKM Brigade je stavljen u funkciju u rejonu Gorjevca.

Žestok otpor našim jedinicama SČA je pružio u rejonu Dubovskog, ali su ga naše jedinice primorale na povlačenje i omogućile jedinicama 502.slavne brigade formiranje linije na tom pravcu, a same nastavile napredovanje na

pravcu s.Ćukovi - s.Orašac. Na cesti za Bosanski Petrovac su razbijene tzv. 9.grahovska i 15.bihaćka četnička brigada, a zarobljeno je: 1 PAT 20/1 mm, PM M-84 i veća količina municije.

Neprijatelj je slomljen upornošću i vještim manevrisanjem naših snaga. U večernjim satima 28.10.1994.godine naše snage su oslobodile s.Ćukove i u podnožju Ljutoča se povezale sa jedinicama 502.slavne brigade.

1.brdski bataljon je nezaustavljivo nastavio prodor preko Bosanskih Doljana - Basare - Orašačkog grada - s.Rajnovci i dalje prema Kulen-Vakufu, u koji su ušli 31.10.1994.godine. Razbijene neprijateljske snage se povlače prema Nebljusima i Donjem Lapcu.

Četnici formiraju liniju odbrane: Crkvine - kota 748 - kota 731 - Potkres - Gradina (tt798) - Talića vrh - kota 762 - Zbjeg. Oni zaposjedaju dominantne kote odakle ugrožavaju kretanje naših jedinica na putnoj komunikaciji Ćukovi - Orašac - Kulen-Vakuf. Dovlačenjem novih i svježih snaga iz Knina i Banije, SČA je zaustavio naš dalji prodor, izvršio konsolidaciju svojih redova i počeo kontraofanzivna dejstva praćena neviđenim granatiranjem naše linije odbrane i civilnih ciljeva, a počeo je da koristi i ubačene diverzantsko - terorističke grupe. Naše jedinice su bile primorane da se izvuku iz Kulen-Vakufa u Orašac 2.11.1994.godine. Uzevši u obzir iscrpljenost u višednevnim borbama, vojno angažovanje snaga iz tzv. SAO Krajine, te otvaranje drugog fronta (na granici prema Hrvatskoj), kao i činjenicu da su 25.10.1994.godine ranjeni načelnik Štaba Zijad Agović i zamjenik komandanta Brigade Muhamed Babić, što je predstavljalo dodatnu poteškoću u sistemu rukovođenja i komandovanja, naše jedinice su izvršile plansko i postupno izvlačenje u pravcu povoljnijih položaja oko grada, što se pokazalo veoma pozitivnim u narednom periodu.

Jedan od najtežih ratnih dana bio je 19.11.1994. godine, kada je udruženi agresor počeo napad na grad sa svih strana. Do 25.11.1994.godine uvezana je u potpunosti linija odbrane koja se inžinjerijski ubrzano utvrđuje. U tim sudbonosnim trenucima za naš grad i okrug, 501.bbr pokazuje svu snagu izvodeći borbene zadatke na više kritičnih lokacija oko grada. Na Klokotu 25.11.1994.godine naši borci su u sadejstvu sa pripadnicima Odreda za posebne namjene MUP-a Bihać zaplijenili četnički tenk "Crna udovica", a našom jedinicom koja je izvršila ovaj zadatak komandovao je Goretić Alija. U rejon Vedrog Polja upućena je jedna jedinica 501.bbr i 15-ak pripadnika 1.bobr, kako bi se stalo na put napadima četnika u pravcu Bolnice i dalje prema središtu grada. Jedinica kombinovanog sastava upućena je da brani Debeljaču i uspješno zaustavlja prodor četnika.

Brigada zaposjeda i odsudno brani z/o na lijevoj strani Une: - desno vrelo Klokot - lijevo škola s.Žegar, a sa desne strane Une z/o Pritočki grabež - Zaloški grabež (ispred Kasarne "Grabež"oko 1000 m) - Oklanak. Pridodate jedinice 501.brdskoj brigadi su u to vrijeme bile iz 503.bbr, MUP-a i jedan dio starješina iz RMC. Prilikom obilaska položaja u r.sela Klokot ranjen je komandant Brigade Senad Šarganović, koji se vrlo brzo oporavio i nastavio da komanduje jedinicama. Težišta agresorskih napada tokom cijelog mjeseca decembra je u zoni 501.bbr. Velikim heroizmom boraca i starješina Brigade odbijeni su svi pokušaji agresora da ovlada rejonom Klokot. Izvedeno je bezbroj artiljerijsko - pješadijskih napada, koji su završeni neuspješno, sa velikim gubicima neprijatelja. Jedan neprijateljski tenk oštećen je 11.12.1994.godine na koti 371. Pored stanja oko grada, zakomplikovala se i situacijaa u r.Velike Kladuše, zbog čega je 16.12.1994. godine jedna četa iz 1.brdskog bataljona, predvođena komandantom 1.bb Seadom Durakovićem, otišla na sjever. Svakodnevni napadi na naše položaje su praćeni artiljerijskim divljanjima, koje je kulminiralo raketiranjem sela Klokot

19.12.1994.godine, što pokazuje svu nemoć agresora. Do kraja godine nastavljene su povremene provokacije u cijeloj zoni odgovornosti 501.bbr.

501.bbr nastavlja borbu na više pravaca i uspješno brani grad, te ulijeva sigurnost i pouzdanje stanovništvu i ostalim jedinicama 5.korpusa u najkritičnijim trenutcima za opstanak grada i okruga.

Potpuna gotovost

Minobacačlije u akciji

RATNA 1995.GODINA

Početkom godine naša brigada je na dostignutim linijama odbrane koje odsudno brani. Angažovana je na tri fronta:

- s desne strane Une - Grabeški plato,
- s lijeve strane Une na liniji Žegar-Vedro Polje-Klokot
- Sjeverno ratište prema PVF.

Tako je pred Novu godinu potpisano primirje koje agresor nije poštovao, već je stalnim pješadijskim provokacijama uz povremeno korištenje artiljerije nastojao da ugrozi naš prednji kraj. Položaji se intenzivno inžinjerijski utvrđuju. Agresor u rejonu Klokota ispoljava najjača dejstva, a često se uočava i više njegovih ID-grupa. Složenost situacije u kojoj se našao naš grad pokazuje i rad na obučavanju nemobilisanog stanovništva. Na vrijeme su uočene namjere SČA, koji je imao za cilj ovladavanje selima Papari i Klokot, te zauzimaju komunikacije Bihać - Kamenica - Izačić. S tim u vezi još sredinom decembra 1994.godine počelo je planiranje akcije oslobađanja privremeno zauzetih teritorija. Nakon velikih priprema, komandantskih i komandirskih izviđanaja, te boravka izviđačkih grupa u rejonu Klokot, izvršene su sve pripreme za oslobađanje privremeno zauzetih teritorija R BiH (Plješevički plato i sela Vedro Polje i Klokot), a na nivou Brigade se formiraju privremene borbene grupe koje sačinjavaju borci i starješine iz svih jedinica.

Sve pripreme su završene do 13.01.1995.godine. Četničke snage su se nalazile na pravcu s.Zavalje - Vijenac - Vedro Polje - Lugovi - Debeli i Abdića brdo. Naše snage su iznad Klokota (izvora) - rejon Komarca - u samom selu Vedro Polje (rejon Ravni humci) - rejon Križ i u selu Žegar (linijom puta - Gostionica "Velebit" prema koti 245,8). U rejonu Klokota pored nas su bili: desno 502.sbbr, lijevo HVO, a u rejonu Žegara: lijevo 502.sbbr i MUP. Operacija "Zima 94/95" bila je prva dobro pripremljena noćna akcija jedinica 5.korpusa prema SČA. Dio jedinica je lukavstvom ubačen kroz međuprostor na lijevo krilo napada, sa ciljem izbijanja na Vijenac u rejon Pećine, a jedan vod blokira komunikaciju Vedro Polje - Baljevac. Akcija je uspješno izvedena (bliži zadatak do 24.00 13./14.1.1995.godine). Oslobođen je vodoopskrbni objekat Klokot i dio privremeno zauzete teritorije. Ostalo je da se u daljem toku akcije oslobodi Vedro Polje. Četnici su imali izlaz preko rejona Panjci. Nakon velike borbe naše snage iz pravca Baljevca ulaze u Vedro Polje. U samu zoru nastavljeno je čišćenje terena u rejonu sela, što je obavljeno do 07.00 14.1.1995.godine. Agresor je pretrpio velike ljudske i materijalne gubitke (10 četnika je likvidirano i 11 zarobljeno), zaplijenjena je veća količina MTS-a (PAT 20/3 mm, PAM-a 12,7 mm, BsT 82 mm, MB 60 mm, dva PM M-53, veći broj AP i RAP, te veća količina granata i municije).

Naši borci su se pregrupisali na pravcu Vijenac - Zavalje, odakle idu na čišćenje Vijenca prema komunikaciji Žegar - Zavalje. Linija je uspostavljena 100 m od spomenika. Zbog pretrpljenih teških poraza na ovom dijelu zone odgovornosti 501.bbr, SČA iz svih artiljerijskih oruđa tuče civilne ciljeve u gradu i okolici, što je imalo za posljedicu stradanje većeg broja civila. Pri izvođenju napadnih dejstava ostvarena je dobra saradnja sa postrojbama HVO-a i jedinicama 502.slavne bbr.

U okviru 501.bbr došlo je do kadrovskih promjena. Naredbom komandanta Korpusa str.pov.broj 05-1/39-6 od

17.01.1995.godine ukida se dužnost zamjenika komandanta Brigade, koju je do tada zastupao major Faruk Hodžić (koji je ujedno bio i komandant 2. brdskog bataljona).

Uočavaju se veliki pokreti agresorske žive sile i m/v na relaciji u rejonu Priboj - Ličko Petrovo Selo - Kasarna "Željava". Na potezu Vučijak - Zavalje - Skočaj četnici su intenzivno izviđali našu liniju odbrane. I na Grabeškom platou su pojačane neprijateljske provokacije. Pošto je primjećena veća koncentracija agresorske žive sile na Plješevičkom ratištu, naše snage 29.1.1995.godine, nakon pokušaja artiljerijsko - pješadijskog napada neprijatelja, izvode vješt manevar i pomjeraju liniju odbrane naprijed za 500-800 m. Nove linije odbrane se inžinjerijski utvrđuju, a četnici ih intenzivno granatiraju.

Na liniji razdvajanja prema PVF, jedinice iz naše brigade su angažovane od početka januara i vodile su teške borbe.

U rejonu Plješevice 31.1.1995.godine su formirane naše izviđačke baze na Spasinom i Crnom vrhu.

Kako Brigada ima zonu odgovornosti u ovom rejonu, 4.2.1995.godine Naredbom komandanta 5.korpusa str.pov.broj 05-1/89-1 određeno je da se u sastavu 501.brdske brigade formira i 4.brdski bataljon, koji je zaživio 15.2.1995.godine, sa komandantom Prošić Ekremom, a kasnije Huskić Hajrom na čelu.

Poslije uspjeha operacije "Zima 94/95" naša komanda priprema novi plan napada pod nazivom "Oluja 95". Prvo je komandant Brigade insistirao da se zaposjednu Spasin, Crni i Opaliti vrh u rejonu Plješevice. Nakon što je to urađeno i stvorene stalne baze, krenulo se u izviđanje i pripremu terena za oslobađanje Zavalja i ostale teritorije privremeno zauzete od SČA.

Operacija je trebala početi 13.2.1995.godine, ali je njeno izvođenje ubrzano napadom većih razmjera od strane SČA na slobodne teritorije bihaćke regije koji je počeo 9.2.1995.godine. Pripreme za naša borbena dejstva su završena u večernjim satima 11.2.1995.godine. Usljed borbenih dejstava došlo je do pomjeranja linije odbrane. Dobijena je informacija o pripremi ofenzivnih dejstava četnika i u rejonu Grabeškog platoa.

Operacija na Plješevičkom platou je počela 11.2.1995.godine. Neprijateljske snage su potisnute sa Plješevičkog platoa i podnožja Plješevice, te sa Karolinke u širi rejon Velikih i Malih livada. Naše snage su izišle na liniju raskrsnica puteva rejon Panjci - Mujaginke - prve kuće u selu Vučijak - od 400 izohipse na objektu Plješevica prema Lisini (raskrsnica puteva južno od Lisine) - kota 737.

Agresor 12.2.1995.godine pokušava napadima probiti naše linije, ali naši borci odolijevaju svim napadima i u izvanrednom kontranapadu tjeraju neprijatelja u selo Zavalje i dalje. Oslobođeni su Vršak, Gizdin vrh, Vučijak i selo Zavalje. Pritom se izbilo na linije Stražbenica - selo Zavalje - Gizdin vrh.

Zavalje je oslobođeno uz veliki ratni plijen. Po naređenju komandanta Brigade jedinice 2.brdskog bataljona tenkom kreću u pravcu Međudražje, Mali i Veliki Skočaj, koji su oslobođeni 13.2.1995.godine.

Uspjesi naše brigade imali su odjeka u cijeloj Republici Bosni i Hercegovini, pa je na osnovu Odluke Predsjedništva R BiH broj 02-136-99/95 od 20.2.1995.godine 501.brdskoj brigadi dodijeljen počasni naziv SLAVNA.

Agresor se ne miri sa porazima, nego izvodi borbena dejstva na pravcu Međudražje - Zavalje - Vedro Polje. U kontraofanzivi 501.slavne brdske brigade ovladava se

linijom Veliki Skočaj - Bukovac - Ćot -Duge luke Pršine uvale. Zona odgovornosti agresorskih snaga je išla pravcem Maljevac - Željezno polje, a na Grabeškom platou linija odbrane je i dalje čvrsta i stabilna (ide pravcem Oklanak - Zaloški grabež - Pritočki grabež). Uporedo sa ovim aktivnostima, 501.slavna daje učešće u sprečavanju prodora pripadnika PVF prema slobodnim dijelovima okruga. Na tom dijelu ratišta se ostvaruju dobra saradnja sa 510.bobr i IDČ-om 5.korpusa, te 505.vmtbr.

U 2.brdskom bataljonu je izvršena kadrovska izmjena. Dotadašnji komandant major Faruk Hodžić odlazi na dužnost komandanta 5.MPOAD-a, a na njegovo mjesto postavljen je kapetan Harbaš Jasmin (26.2.1995.godine).

Do sredine marta izvršeno je grupisanje četničkih formacija u rejonu Plješevice, sa ciljem ponovnog zauzimanja teritorija koje su oslobođene operacijom "Oluja 95".

U žestokom napadu na naše linije u rejonu Plješevice 20.3.1995.godine neprijatelj ima početne uspjehe. Da bi zaustavili napredovanje četnika naše snage se pregrupišu i pojačavaju u ljudstvu, tako da je neprijatelj zaustavljen na liniji Majoruša - Pršine uvale - Bezimeni vis - Male uvale - Šutića kamen - kota 860 - Trovrščić - južne padine Gričina - kota 833 - Šiška. Komanda Brigade i Komanda Korpusa je vrlo brzo djelovala i napravljen je plan za izvođenje kontraudara pod nazivom "Oluja 2". Prema ovom planu naše jedinice su grupisane u tri borbene grupe. Zadatak BG-1 (1.bb) sa jedinicom iz BG-2 (2.bb) bio je da ovlada Koreničkim vrhom (1330), Škipinama (1106), Majorušom (1186) i Bezimenim visom. Jedinice BG-3 (3.bb) su izviđale i osmatrale Snajića vrh (kota 946) - Trovrh (988) - Suvi vrh - Gričine, te prostor između Gričina i Čota. Desno su jedinice 502.sbbr, a lijevo HVO. Agresorske snage su činile jedinice tzv. 1. i 2. krajiškog korpusa i jedinice Ličkog korpusa. Borci iz naše PBG su se prikrivenim pravcima privukli blizu neprijateljskih linija

6.4.1995.godine. Oko 15.00 sati počeo je napad. Četnici su pružili žestok otpor uz podršku artiljerijskih oruđa. U borbi prsa u prsa oni su potisnuti i primorani na bježanje uz znatne gubitke (22-25 mrtvih i 30-35 ranjenih). Naši borci iz 4.brdskog bataljona zaposjedaju najjača utvrđenja četnika na Bezimenom visu i Šutića kamenu. Očišćen je teren na pravcu Pršine uvale - Lovačka kuća - kota 990 - Skijalište. Neprijateljske snage se povlače na liniji odbrane Padine - tt 833 - Miletin vrh - Tabla. pošto je osujećen agresorski protivnapad sa snagama jednog ojačanog bataljona u rejonu Dugih luka, naše snage prelaze u defanzivna dejstva.

Budnost na visini

Uspješno je završena akcija, a u njoj pokazano odlično sadejstvo svih jedinica Brigade.

Nakon uspješno izvedenih dejstava, u rejonu Plješevice agresor nastoji da artiljerijskim dejstvima ugrozi linije naše odbrane, kao i na Grabeškom platou uz stalne provokacije, dok se prema PVF na sjeveru dejstva odvijaju po planu. U završnoj su fazi pripreme za nastavak "Oluje

2". Neprijatelj je 17.4.1995.godine izvršio kombinovani artiljerijsko - pješadijski napad u području Oklanka, a primjećeno je veliko grupisanje neprijateljskih snaga u rejonu Dizdaruša - Kosić. Napad je uspješno odbijen. U toku 24.4.1995.godine u sadejstvu s 5.MPOAD- om u prisustvu komandanta i načelnika Štaba 5.korpusa, te našeg komandanta izvršeno je selektivno granatiranje kupole sa radarima i odašiljačima na Goloj Plješevici, a oštećen je radarski sistem nakon direktnog pogodka u kupolu. Agresor se sveti artiljerijskim dejstvima po gradu i linijama odbrane.

Naše jedinice na sjeveru prema PVF čvrsto drže liniju u rejonu Lipovac - Šabići.

Pošto je SČA minobacačima 120 i 82 mm gađao po našoj liniji odbrane na potezu Aerodrom "Željava" - Baljevac, naše snage su žestoko uzvratile. Dejstvom našeg BsT-a onesposobljen je četnički PAT 20/1 mm, a pogođen je i lijevi (manji) repetitor u rejonu Gole Plješevice. Artiljerijskim dejstvima agresora po našim linijama odbrane pridružila se i avijacija, koja je dejstvovala iz topa 30/1 mm po Velikom Skočaju, Opalitom, Crnom i Spasinom vrhu.

11.5.1995.godine izdata je borbena zapovijest s ciljem oslobađanja Grabeškog platoa (operacija "Munja 95"). Po naredbi su formirane borbene grupe sa strogo utvrđenim zadacima. Borbene grupe 1, 2 i 3 činile su čete 1, 2. i 3.brdskog bataljona (linijske snage za napad). BG-4 čine izdvojene snage za napad iz četa sva četiri bataljona. BG-5 čini MUP, a BG-6 su snage u rezervi (IDV, POČ i vod ABHO).

Bliži zadatak je bio probiti liniju odbrane neprijatelja i uspostaviti liniju odbrane Kosić - Mali kosić - Radićki put. U slučaju uspješnog izvršenja, produžiti u pravcu Turskog kozjena.

Po naređenju komandanta 5.korpusa, na osnovu uspjeha koje je postigla 503.brdska brigada, dio naših snaga je uvođen u borbena dejstva u z/o lijevog susjeda, tako što su zašli četnicima iza leđa. U sadejstvu sa dijelovima snaga 510.bobr, bVP, na lijevom krilu naše zone odgovornosti izvršen je prodor i oslobođen je Jankov vrh, Krlića vrh, i stavljena je pod kontrolu komunikacija Drenovo Tijesno - Radić do 20.00 sati 14.5.1995.godine. Agresor trpi velike gubitke u živoj sili i MTS-u. Zajedno sa pridodatim jedinicama naše snage su izvršile marš na relaciji: tt 476 - jugozapadne padine Alibegovića kose - tt 559 - raskrsnica kolskih puteva - sjeverne padine Jankovog vrha i pretresle teren na Jankovom vrhu. Jedan dio snaga je ostao na obezbjeđenju Vrha, a ostali nastavili dalje čišćenje prema Crnom jezeru, i Bezimenom visu na Međugorskoj kosi. Na padinama Krmačkog vrha zalazi se neprijatelju iza leđa. Nakon žestokog otpora četnika na raskrsnici puta Krmački vrh - Alibegovića kosa oni su potisnuti u dubinu. Potiskuju ih naše snage i sa sjevernih padina Dizdarića livada. Do 15.5.1995.godine zauzeto je oko 120 četničkih zemunica. Neprijateljske snage formiraju bok i privremeno konsoliduju svoje redove na staroj liniji odbrane u rejonu Oklanka i dalje prema koti 399. Neprijatelj se pregrupiše i pokušava protivnapad s ciljem vraćanja izgubljenih polo- žaja. U kontranapadu koji je izveden 17.05.1995.godine 501.slavna je ponovo razbila neprijatelja, pa se on u paničnom bijegu povlači u pravcu Volarica, a zatim i Turskog kozjena. Neprijateljske snage su potisnute daleko od grada, a zatim se krenulo u oslobađanje ostalih privremeno zauzetih teritorija.

14.05.1995.godine

Naše jedinice (dvije ojačane čete) i pridodate jedinice (1 vod iz sastava 510.bobr i 1 vod iz sastava bVP), na lijevom krilu z/o 501. Sbbr su oslobodili te posjeli slijedeće objekte: Jankov vrh k. 748, Krlića vrh k. 746 i Krmački vrh k. 591 i kontrolu nad komunikacijom Drenovo Tijesno - Radić. U toj akciji neprijatelju su naneseni znatni gubici

u ž/s i MTS a naši gubici su bili: 1 poginuli i 14 ranjenih. Narednih dana naše jedinice sa pridodatim jedinicama počele su sa čišćenjem pomenutih terena pri čemu se nailazilo na jak otpor četnika posebno na sedlo između J.vrha i K.vrha. Čišćenje je završeno a naše snage su nastavile gonjenje četnika prema jezeru a zatim prema Bezimenom visu i Međugorskoj Kosi. Po izbijanju u rejon Međugorske Kose, jedinica je formirala borbeni raspored na južnim padinama K.vrha te počela sa postepenim uvlačenjem jedinica s pravca južnih padina Korjeničkog vrha iza leđa SČA. Na raskrsnici puteva na južnim padinama K. vrha - A. kosa četnici su pružili jak otpor, međutim nisu se mogli oduprijeti jakom naletu naših boraca, tako da su "dignuti" i sa tih položaja. Procjenjuje se da su naše snage oslobodile i zauzele oko 120 neprijateljskih zemunica.

Potpuna gotovost

Istovremeno sa izvođenjem b/o na Grabeškom platou, naša jedinica (4.bb) odbio je nekoliko četničkih napada na Plješevici. Krajem mjeseca naša linija odbrane je slijedeća: k. 399 - k. 379 - tt. 381 - k. 401 - SI padine Alibegovića Kose pa do Hasinog vrha sjeverno za 300 m.

Početak juna započeo je žestokim napadima SČA na naše l/o na rejonu Plješevice tako da su naše snage bile primorane da se povuku sa k. 1429 (Gredoviti vrh) 15.06.1995.godine u cilju zauzimanja povoljnijih taktičkih položaja. Narednog dana je napuštena i linija Korenički vrh - Majoruša - Škipine. Istovremeno SČA vrši jako granatiranje naših položaja na rejonu Grmeč. U z/o 505. Vbbr (Pehovo) dio naših jedinica izvodi borbene aktivnosti u skladu pretpostavljene k-de. Pridodate jedinice na Grabeškom ratištu (bVP, CSB) angažirane su dvije čete u r/o od Jankovog vrha - D. Tijesno do spoja sa 2. bb, 501. sbbr k. 663, u potpunosti izvršavaju sve postavljene zadatke.

I početak jula je karakterističan po svakodnevnim artiljerijsko - pješadijskim napadima na naša l/o. Naše jedinice su pod stalnom b/g i energično odbijaju sve napade nanoseći agresoru gubitke u ž/s.

U z/o 505. vbbr naše jedinice (ABHO, POČ, i dijelovi 1., 2., i 3. bb) u odbrani Pehova pred naletom združenih snaga F. Abdića i četnika, pokazuju izvanredno herojstvo za što su pohvaljeni od k-de 505. Vbbr.

21.7.1995.godine u rejonu Plješevice, izdvojene jedinice 1., 2., 3. i 4. bb su nakon izviđačkih aktivnosti izvršile kontraudar i uspjele ovladati Uremovića vrhom, Golišavim vrhom, tt. 1082. Kompletan r/o 4. bb, 501. Sbbr u rejonu Gričine, Luke, Pršine uvale, Javornjača, Džakulinka, Spasin vrh, Baljevac, Željava ojačan je snagama na p/k za kontrolu teritorije i izviđačke aktivnosti.

Potrebno je istaći da je sve vrijeme moral boraca izuzetan, a motivisanost cjelokupnog sastava naše jedinice

opredjeljenje da se istraje na odbrani i oslobađanju onog što je oduvijek bilo naše, ima pozitivne karakteristike.

23.7.1995.godine u rejonu Krivaja dio naše jedinice izvodi aktivnu odbranu novouspostavljene l/o 517. Obr.

05.08.1995.godine borci i starješine 501. Sbbr u rejonu Plješevice ovladali su slijedećim objektima:

- kompletnom linijom na pravcu aerodroma - Željava,

- Objektima Majoruša (k. 1186), Škipine (k. 1106), Korenički vrh (k. 1330), Šuputov vrh (tt. 1403), Gredoviti vrh (k. 1429), Balun (k. 1446), Crni vrh (tt. 1562), Mala Plješevica (tt. 1576 - repetitor), Gola Plješevica (tt. 1648 - radarski sistem).

Obzirom da su navedeni objekti od strateškog značaja jedinice koje su izvodile b/d na navedenim pravcima i uspješno ovladale strateškim objektima k-dant Senad Šarganović je lično pohvalio.

Jedna jedinica jačine čete je bila u rejonu Korenice izvodeći aktivne b/d da bi na taj dan bila povučena u z/o 501. Sbbr po naredbi k-danta Senada Šarganovića.

07.08.1995.godine jedna jedinica je bila angažovana na Željeznom polju, a u rejonu Željave 501. Sbbr je također učestvovala u čišćenju terena. Tokom cijelog mjeseca neprijatelj je pokušavao u nekoliko navrata probiti naše l/o bezuspješno. Svo vrijeme budno se prate svi pokreti agresora, redovno se isturaju b/o na određenim pravcima, tako da su svi eventualni pokušaji SČA da iznenadnim i brzim napadima ugrozi naš p/k smanjeni na minimum.

04.09.1995.godine izvršeno je postrojavanje 4. bb i 2. bb. Veći dio boraca iz 4. bb je prekomandovan u 2. bb a preostali dio u ostale jedinice. Time se 4. bb transformirao u 2. bb a k-dant im je Huskić Hajrudin - Kruško.

Svakodnevno naše jedinice pokušavaju probiti agresorsku l/o koristeći artiljeriju kao podršku. I pored velikih gubitaka na agresorskoj strani napadi nisu uspijevali.

13.09. Nakon pripreme terena i sticanja uslova, u 06.00 sati jedinice 501. Sbbr su počele sa napadnim b/d. Nakon 3 uzastopna napada radi eksploatacije uspjeha našeg susjeda na desnom krilu, u rejonu Prijekovca, probijena je četnička l/o i zajedno sa 3. bb krenulo se u čišćenje terena, a samo mali broj snaga je ostao na liniji. Već u 09.38 sati jedan dio snaga je počeo sa čišćenjem Kozjena a drugi dio snaga u dubinu PZT. 1. bb nakon čišćenja, jednovremeno sa čišćenjem četničke linije ispred 501. Sbbr ovladava Velebitom i podnožjem kote Javornjače i vrši pripreme za upućivanje glavnine snaga na pravcu Velebit - Turske vode - Krnjevuša. U čišćenje četničke linije uvedene su jedinice 3. i 1. bb dok je manji dio snaga ostao na p/k. Dostignuta linija tog dana je: desno: raskrsnica puteva Grad - Velebit, - lijevo Javornjača (padine) - k. 815 i dalje stari položaj.

14.09. Jedinice spremne za pokret Vrtoče - B. Petrovac sa snagama jačine 2. bataljona koje su bile prikupljene u rejonu objekta Grad tt. 903.

15.09. Jedinice spremne za napredovanje pravcem B. Petrovac - Bravsko - Ključ.

Operacije " Sana '95 "

15.09.1995.godine 501. Sbbr započinje svoj pohod ka oslobađanju PZT-ja.

Grabež već polako pada u zaborav. Pamti se samo 13. septembar kada su jedinice " Besmrtne prve " u silovitom jurišu pomele četnike sa Kozjena a narednog dana očistili širi rejon Grmeča i time stvorili povoljne pretpostavke za dalje napredovanje i oslobađanje novih kilometara PZT. Tako se išlo do B. Petrovca, a iz tog već slobodnog grada krenulo se dalje.

Nekoliko kilometara od grada, jedno vrijeme u koloni, a onda u pravom streljačkom stroju, krenulo se prema Ključu. Do 14.00 sati oslobođeni su Smoljani. Nezadrživo se ide dalje. Puca se u pokretu iz streljačkog stroja. Zatim se oslobađaju sela: Gornji Kapljuh, Lanište. U zahvatu glavne komunikacije B. Petrovac - Ključ oslobođena su sela: Solomoni, Kecmani, Grbići i Donji Kapljuh. Na desnom krilu u pravcu Drinića, oslobođena su sela: Bulenača, Kovačevići, Lozarevići i Drinić. U istom tempu izbija se na liniju: lijevo od Laništa - desno, Bravsko - Vaganac. Da bi se što prije ušlo u Ključ 501.-oj Sbbr pridodata su 3 tenka, 3 prage i 3 samohotke. Do 14.00 sati sve jedinice 501. Sbbr su izbile u selo Bravsko, razbijajući usput manje i veće grupe četnika. U 17.35 sati u rejonu Laništa nailazi se na jači otpor koji je uspješno savladan. Tu je zaplijenjena velika količina MTS. U 18.00 sati u rejonu Velagića i Pudinog Hana razbijaju jaču grupu neprijateljskih vojnika, da bi do 24.00 sata veći dio snaga pobjednički ušao u Ključ. U operaciji oslobađanja Ključa zaplijenjeno je: 8 tenkova, 10 samohodnih vozila, cisterna, 30-40 kamiona, a tri prage i jedan BOV su uništeni. Nakon kraćeg zadržavanja kreće se dalje. Oslobođena su sela na komunikaciji Ključ - M. Grad da bi se stalo na liniji ; lijevo od komunikacije s.Podbrdo - Rajkovo brdo - k. 1123. - desno od komunikacije s.Kauri - k. 1176. Ć. Kosa - D. Vrščić - dalje desno prema k. 1460. M. Dimitar.

Dana 03.10.1995.godine 501. Sbbr je izvučena na odmor i konsolidaciju a 09.10.1995. godine prebačena je na krupsko ratište i zaposjela liniju: M. Lisac - k. 446. - k. 421. - Malta - Bukoričina Glava - Davidovići - Novakovići.

UMJESTO ZAKLJUČKA

Velika površina oslobođene privremeno zauzete teritorije u posljednje vrijeme u kojem zapaženo mjesto pripada 501. Sbbr razultat je troipogodišnje borbe i rada njenih boraca i starješina.

Nastala je u ratnom vihoru, samoorganizovanjem naroda, nikla iz potrebe za odbranom od istrebljenja, od Patriotske lige preko opštinskih organa TO, odreda TO i jedinica MUP-a. U početku to su formacije golorukih ljudi sa ponešto lovačkog naoružanja i visokom sviješću za samoodržanjem. Iz dobrovoljačkih formacija iznikla je kroz trogodišnji otpor SČA savršena i dobro naoružana Brigada.

U dosadašnjoj borbi Brigada je zajedno sa ostalim jedinicama 5. korpusa Armije Republike Bosne i Hercegovine dala značajan doprinos u odbrani grada, Kantona i Republike Bosne i Hercegovine. Boreći se na tri fronta (prema Karadžićevim i Martićevim četnicima i prema PVF tzv AP ZB), ona je razvila svoju organizacionu i vojničku strukturu. U toj borbi jedan njen pripadnik je odlikovan posthumno Ordenom zlatnog grba sa mačevima, dok je 29. njenih pripadnika dobilo ratno priznanje "Zlatni ljiljan". Za ostvarene uspješne borbene rezultate i oslobađanje privremeno zauzetih teritorija Republike BiH, Odlukom Predsjedništva R BiH, Brigada od 20.02.1995. godine nosi počasni naziv SLAVNA.

501. Slavna brdska brigada je pokazala opravdanost svog postojanja kroz ove godine. Od svog cilja, odbrane vjekovnih ognjišta našeg bošnjačko - muslimanskog naroda

i svih ostalih građana opredijeljenih za jedinstvenu i cjelovitu Bosnu i Hercegovinu, te odbrane jedine nam domovine Republike Bosne i Hercegovine, ona neće odustati. Naši borci i starješine poručuju da će istrajati na tom putu.Mi smo bili i ostaćemo svoji na svome, bez obzira na teškoće i prepreke na koje nailazimo. Na to nas posebno obavezuju uspomene na naše poginule borce, šehide i sve nedužne građane čiju žrtvu nećemo zaboraviti.

T A B E L A

poginulih, nestalih, ranjenih i povrijeđenih boraca u Brigadi i OdSD za period 1992.-1996. godina

Godina	Poginuli	Nestali	Ranjeni	Povređeni
1992.	43	6	323	9
1993.	32	-	206	43
1994.	155	1	847	336
1995.	85	4	380	130
1996.	2	-	-	-
OdSD	43	4	-	-
UKUPNO:	360	15	1754	518

Iščekivanje uz predah

KOMANDANTI BRIGADE
'92 - '96

SELMANOVIĆ (Huse) MIRSAD,
rođen 05.09.1952.god. u Paparima. Oženjen, otac troje djece. Završio Vojnu akademiju i Komandno štabnu školu kopnene vojske. Rat ga zatekao u činu majora. Formiranjem 1. bihaćke brigade 20.07.1992.god. postavljen na dužnost komandanta. Ranjen na Grabežu 20.05. 1993.god. od nagazne mine. Prekomandovan u Komandu 5. korpusa za načelnika štaba 1.11.1993.god. Odlukom Predsjednika Predsjedništva vlade Republike BiH 14.12.1993.god. proizveden u čin brigadira. Teže ranjen u Kasarni "Adil Bešić" od eksplozije upaljača 05.10. 1994.god. Više puta novčano nagrađivan. Odlukom Komandanta Štaba Vrhovne komande od 15.04.1994.god., nagrađen pištoljem s posvetom. Sada obavlja dužnost načelnika štaba 5. korpusa.

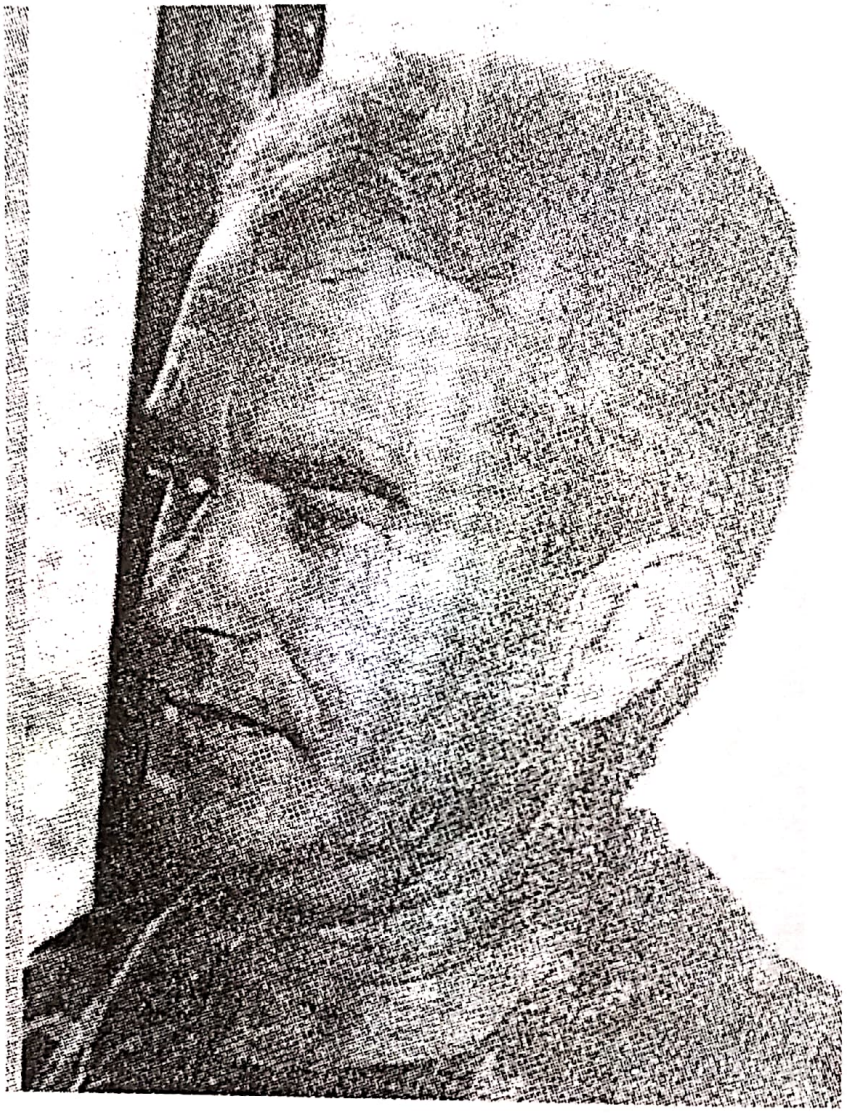

KUDUZOVIĆ (Mujo) ESAD,
rođen 01.09.1948.god. u Bihaću. Oženjen, otac dvoje djece. Završio Vojnu akademiju. Rat ga zatekao u činu majora. Formiranjem 1. bihaćke brigade postavljen na dužnost komandanta 2. brdskog bataljona. Tu dužnost je obavljao do 20.01.1993.god., kada je postavljen na dužnost načelnika štaba 1. bihaćke brigade. 27.05.1993.god. postavljen na dužnost zamjenika komandanta 1. bihaćke brigade da bi 05.11.1993.god. bio postavljen na dužnost komandanta brigade. 20.02.1994.god. prekomandovan u Komandu 5. korpusa i postavljen na dužnost načelnika artiljerije. Više puta novčano nagrađivan. Odlukom Predsjednika Predsjedništva Vlade Republike BiH proizveden u čin brigadira 14.12.1993.god. Aktivan je oficir u komandi 5. korpusa.

ŠARGANOVIĆ (Selim) SENAD - Šargan,
rođen 29.10.1953.god. u Bihaću. Oženjen, otac četvero djece. Formiranjem OdSD 01.06.1992.god. postavljen za komandanta. Iz OdSD prekomandovan 20.02.1994.god. u 501. brigadu za komandanta. Tu dužnost je obavljao do 08.10.1995.god. kada je prekomandovan u Komandu garnizona zbog privremene nesposobnosti za vojnu službu. Aktom Predsjedništva R BiH od 26.02.1994.god. proizveden u čin brigadira. Više puta novčano nagrađivan. Dobitnik je ratnog odlikovanja "Zlatni ljiljan". Dva puta teže ranjavan. Prvi puta 22.06.1992.god. na Čekrlijama i drugi puta 27.04.1993.god. na Radića brdu kada je ranjen u obje noge. Predsjednik je Sportskog saveza Unsko-sanskog kantona.

DURAKOVIĆ (Hasan) SEAD - Sejo,
rođen 12.06.1967.god. u Bihaću. Oženjen, otac jednog djeteta. Završio vojnu akademiju. Formiranjem 1. bihaćke brigade 20.07.1992.god., postavljen na dužnost komandira 1. čete 1. brdskog bataljona "Ljutoć". Za zamjenika komandanta bataljona "Ljutoć" postavljen dana 13.12.1992.god., da bi 18.07.1993.god. bio postavljen na dužnost komandanta bataljona "Ljutoć". Tu dužnost je obavljao sve do njegovog postavljenja za komandanta 501. Sbrb. 8.10.1995.god. Više puta je novčano nagrađivan i pismeno pohvaljivan. Dobitnik je ratnog odlikovanja "ZLATNI LJILJAN", 03.11.1994.god. vanredno je unapređen u čin majora. Aktivan je oficir u Komandi 5. korpusa.

ARMIJSKA OBILJEŽJA

ARMIJA

5. KORPUS

BRDSKA 501 BRIGADA
20.07.92.
ARMIJA REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE

ARMIJA REPUBLIKE BOSNE I HERCEGOVINE
5. KORPUS
501.
Slavna brdska brigada

ARMIJA R BiH 5.KORPUS
Javor
brdska 50 brigada

ARMIJA REPUBLIKE BOSNE i HERCEGOVINE
5. KORPUS
OdSD
ODRED ZA SPECIJALNA DEJSTVA

PRAZNINA

Jedva smo se iščupali iz skloništa
Memljivih zidova
Šuma
I već sa prvim zracima
Mahovina je počela prekrivati
Stopala onih kojih nema

Niko neće primjetiti
Da ih nema
U mnoštvu kupača na Uni
Na zidu pred Bankom
Na gelenderima
Njihovo su mjesto
Zauzeli neki bezlični mladići

Njih se niko sjećati neće
Kao ni trava poleglih poslije kiše
A zime će i dalje dolaziti
I proljeća i jeseni
I sijela do kasno u noć

Djevojke neće tražiti njihove oči
Jer su im obećali samo čekanje
A ne dolaze
Iako zemlja
Još uvjek drhti od njihove krvi

Mehmed Smajić

DOBITNICI RATNOG ODLIKOVANJA "ZLATNI LJILJAN"

1. BABIĆ (Mehmed) MUHAMED, major
2. HODŽIĆ (Rifet) FARUK, major
3. ŠARGANOVIĆ (Selim) SENAD, brigadir
4. KADIĆ (Osman) MIRSAD, kapetan
5. TOPIĆ (Haban) JAZID, nadporučnik
6. KULENOVIĆ (Himzo) JASMIN, nadkapetan
7. SMLATIĆ (Sulejman) SIDIK, kapetan
8. HRNJICA (Fehim) SAMIR, kapetan
9. ALAGIĆ (Hasan) IBRAHIM, nadporučnik
10. ROGIĆ (Mile) MARKO, nadporučnik
11. DURAKOVIĆ (Hasan) SEAD, major
12. KUNIĆ (Hasib) EMIR, nadporučnik
13. TOPIĆ (Muhamed) AMIR, kapetan
14. AKMADŽIĆ (Jusuf) MIRSAD, kapetan
15. KOLAKOVIĆ (Hamza) IRFAN, kapetan
16. DIZDAREVIĆ (Hamdo) REDŽEP, vojnik
17. HODŽIĆ (Mustafa) IRFAN, nadporučnik
18. ŠABIĆ (Bekir) ALMIR, nadporučnik
19. OSMANAGIĆ (Bećir) IBRO, kapetan
20. BULIĆ (Hasib) FADIL, čelnik
21. LEPUZANOVIĆ (Mujaga) MUJO, čelnik
22. BEHREM (Mujaga) HUSE, nadkapetan
23. SEDIĆ (Mehmed) MIRSAD, čelnik
24. HUSKIĆ (Mehmed) SULEJMAN, vojnik
25. ĆEMALOVIĆ (Emin) EMIR, kapetan
26. ABDIHODŽIĆ (Munib) SENAD, major
27. OKUGIĆ (Rifet) ŽELJKO, nadvodnik
28. REKIĆ (Osme) ESNAF, vojnik
29. SREBRIĆ (Mustafa) SAMIR, vojnik

Koliko i kako su samo ljudske sudbine isprepletene, vrlo često neobjašnjive, nepredvidive, neočekivane ali interesantne, svaka za sebe i ponaosob. Bude trenutaka i situacija kad pomislimo da je baš tu kraj, da se na tom mjestu završava životna priča nekog od nas, a onda u zadnji mah sve se preokrene, nešto neočekivano iskrsne, te se prebrodi kriza, pobijedi neprijatelj, dobije bitka, izvuče živa glava. Opet kad sve ide kako treba, kad su prilike proste, jednostavne, kad smo ubijeđeni da bez poteškoća nastavljamo zacrtanim stazama, gasi se život i ostaju nedosanjani snovi, nedovršena priča, nedokrajčena bitka... Tad mnogi zanijeme, potekne bujica pitanja bez odgovora. Zašto baš sad? I baš tu? Zar je moralo...? Ali, takva je sudbina!

(List "Ljiljan" broj 57 od 24.juna 1994. god.)

Dali su sve, ništa nisu uzeli

Poginuli borci 501. Sbrb u 1992. godini

IMŠIROVIĆ (Osman) SENAD
Rođen 26.06.1962.god. u Bihaću, neoženjen. Adresa porodice: Bihać, Veljka Vlahovića 9. Borac 3. bataljona, 1.čete, strijelac. Poginuo 27.07.1992.god u MZ Luke od gelera granate, a sahranjen 28.07. 1992.god. na greblju Humci.

MEŠIĆ (Omer) DŽEVAD
Rođen 01.10.1968.god. u Orašcu, neoženjen. Adresa porodice: Bihać, Radovana Lopašića 6. Borac 1. brdskog bataljona, vod veze, telefonista - linijaš. Poginuo 13.09.1992. god. u Golubiću od metaka iz PRAG-e, a sahranjen 16.09.1992. god. na greblju Humci.

NUHAGIĆ (Osme) SAFET
Rođen 10.02.1961.god. u Kulen Vakufu, oženjen. Adresa porodice Bihać, Braće Obradovića 56. Desetar, borac 1. bataljona, 1.čete, 2. voda, 1. streljačkog odjeljenja. Poginuo 15.09.1992.god u Golubiću od ge-lera granate, a sahranjen 17.09. 1992.god. na greblju Humci.

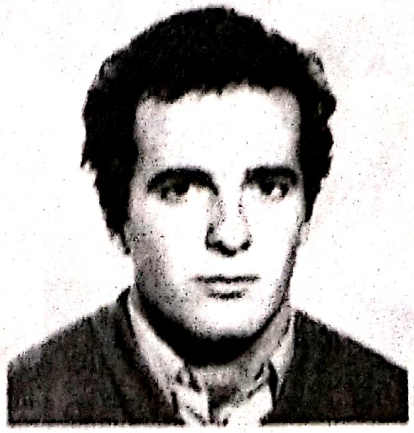

ZULIĆ (Muho) DEDO
Rođen 19.01.1966.god. u Orašac - Kulen Vakuf, oženjen.Adresa porodice: Bihać, Boška Buhe 9. Borac 1.bataljona, 1.čete, 2.vod, 1.streljačko odjeljenje, strijelac. Poginuo 15.09.1992.god. u Golubiću, tijelo nije bilo izvučeno. Tijelo pronađeno 05.11.1994.god. po oslobođenju Golubića, a sahranjen 06.11.1994.god. na greblju Humci.

DURAKOVIĆ (Husein) ADEM
Rođen 09.08.1966.god. u Konjodoru, neoženjen. Adresa porodice: Konjodor. Borac 2.bataljona, četa za podršku, strjelac. Poginuo 15.09.1992.god. na Grabežu, a pronađen 16.11. 1992.god.. Sahranjen 17.11. 1992.god. na greblju Humci.

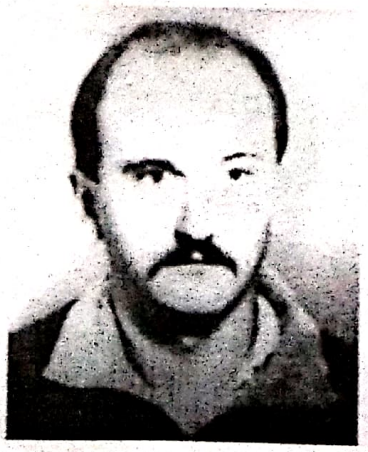

MATONIČKIN (Josip) DRAŽEN
Rođen 27.01.1960.god. u Bihaću, oženjen. Adresa porodice: Bihać, Livadska bb. Borac 2.bataljona, 2.čete, 2.vod, 3.streljačko odjeljenje, strijelac. Preminuo 15.09. 1992.god. u RMC-u Bihać poslije zadobijenih rana na Sokocu 28.08. 1992. god. Sahranjen na Rimokatoličkom groblju Žegar.

SMAJIĆ (Ale) SMAJIL
Rođen 19.04.1963.god. u Bihaću, oženjen. Adresa porodice: Bihać, Jablanska bb.Desetar, borac 2.bataljona, 3.čete, 2.vod, 2.streljačko odjeljenje, komandir odjeljenja. Poginuo 15.09.1992.god. na Grabežu od gelera granate, a sahranjen 17.09.1992.god. na greblju Pokoj.

HAMZIĆ (Ibrahim) AHMET
Rođen 17.10.1967.god. u Kulen Vakufu, oženjen. Adresa porodice: Bihać, Ozimice 2 blok 7. Desetar, borac 1.bataljona, 1.čete, 1.voda, 3.streljačko odjeljenje, na dužnosti komandira odjeljenja. Poginuo 16.09.1992.god. u Golubiću, pogođen gelerima granate po cijelom tijelu. Sahranjen 18.09.1992.god. na greblju Humci.

VIKIĆ (Ibrahim) HASAN
Rođen 01.05.1959.god. u Čavniku, oženjen. Adresa porodice: Čavnik 42. Borac odjeljenja pionira, pionir. Poginuo 20.09.1992.god. na Grabežu od metka. Nije odmah izvučen. Pronađen 12.11. 1992.god., a sahranjen 14.11.1992. god. u selu Vikići.

MUSLIĆ (Dedo) ENES
Rođen 24.10.1953.god. u Bihaću, oženjen. Adresa porodice: Bihać, Ozimice I TO-10.Posthumno proizvden u čin natporučnika. Borac 2.bataljona, 1. pješadijske čete, na dužnosti pomoćnika komandira čete za MV. Poginuo 20.09.1992. god. u Golubiću od gelera granate, a sahranjen 22.09.1992.god. na greblju Bakšaiš.

ĆEHIĆ(Adem) OSMAN
Rođen 13.09.1958.god. u Bihaću, oženjen. Adresa porodice: Bihać, Bakšaiška 18. Borac 2.bataljona, 1.čete, 2.vod, 2.streljačko odjeljenje, na dužnosti komandira odjeljenja. Poginuo 22.09.1992.god. u prostorijama RMC-a Bihać od gelera granate kada je pogođena bolnica, a sahranjen 24.09.1992.god. na greblju Bakšaiš

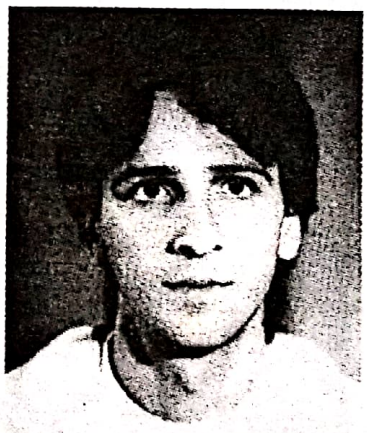

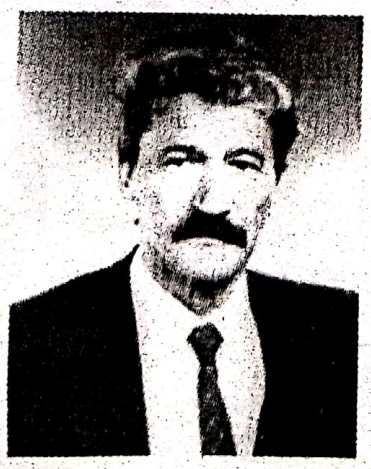

BAJBUTOVIĆ (Muharem) MALIK
Rođen 13.07.1937.god. u Kliševiću - Kulen Vakuf, oženjen. Adresa porodice: Bihać, N. Pozderca 2. Posthumno proizveden u čin kapetana. Član komande 1.bataljona, na dužnoasti pomoćnika komandanta za obavještajne poslove. Poginuo 25.09.1992.god. u Golubiću nesretnim slučajem, a sahranjen 26.09.1992.god. na greblju Humci.

SOFTIĆ (Abdulah) AHMET
Rođen 09.06.1971.god. u Golubiću, neoženjen. Adresa porodice: Golubić bb. Borac 3.bataljona, 2.čete, strijelac. Poginuo 14.10.1992. god. u Golubiću prilikom aktiviranja ručne bombe, a sahranjen 16.09.1992.god. na greblju Humci.

RAHMANOVIĆ (Meho) SADI
Rođen 22.04.1960.god. u Derventi, oženjen. Adresa porodice: Bihać, Borisa Krajgera 19. Borac 2.bataljona, 3.pješadijske čete, strijelac. Preminuo 16.10.1992.god. u Zagrebu od zadobijenih rana na Grabežu dana 15.09.1992.god.,a sahranjen 16.10.1992.god. na greblju Humci.

MURANOVIĆ (Mehmed) ALIJA
Rođen 15.08.1961.god. u Donjem Lapcu, oženjen. Adresa porodice: Bihać, Harmani H-1. Razvodnik, borac 1. odjeljenja, 1. voda, 1. čete, 1.bataljona, strijelac. Poginuo 26.10. 1992.god. u Golubiću od metka iz PRAG-e, a sahranjen 28.10.1992. god. na greblju Humci.

BEHREM (Muho) HAZIM
Rođen 28.09.1964.god. u Orašcu, oženjen. Adresa porodice: Bihać, I. unske operativne grupe 15. Borac 1.bataljona, 2.čete, 4.vod, 1.strelja-čko odjeljenje, pomoćnik nišandžiji na RBRO 90mm. Poginuo 27.10. 1992.god. u Golubiću od metka u prsa, a sahranjen 28. 10. 1992. god. na greblju Humci.

MUSIĆ (Husein) DEDO
Rođen 27.11.1956.god. u Bihaću, neoženjen. Adresa porodice: Bihać, Bakšaiška bb. Posthumno proizveden u čin natporučnika. Borac 2.bataljo-na,1.čete, prateći vod, na dužnosti komandira voda. Kasarna u Pokoju nosi njegovo ime i prezime. Poginuo 02.11.1992.god. na Grabežu od rafala iz puškomitraljeza M-84, a sahranjen 03.11.1992.god. na greblju Bakšaiš.

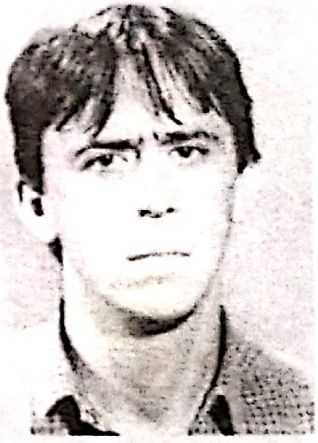

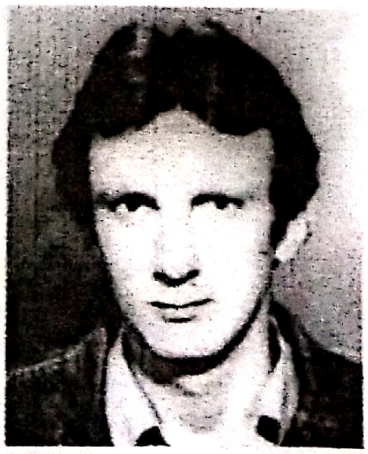

HRKIĆ (Alija) SENAD
Rođen 09.04 1961.god. u Bihaću, oženjen. Adresa porodice: Bihać, Harmani H-4/1. Posthumno proiz-veden u čin kapetana. Borac 3.bata-ljona, 1.pješadijske čete, na dužnosti komandira čete. Poginuo 03.11.1992.god. na Grabežu od ge-lera ručne bombe, a sahranjen 05.11.1992.god. na greblju Humci.

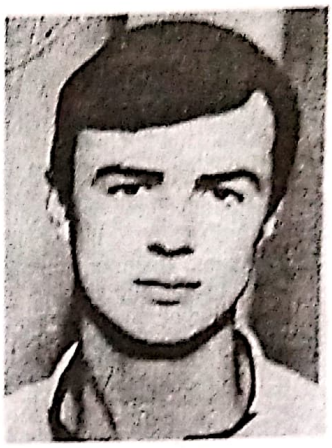

LULIĆ (Anton) SLAVENKO
Rođen 27. 07. 1962.god. u Bihaću, oženjen. Adresa porodice: Bihać, Ozimice II bl.7-D1. Borac 3.bataljona, 4.čete, 1.vod, 2.odjeljenje, poslužilac. Poginuo 03.11.1992.god. na Grabežu od metaka, a sahranjen 05.11.1992.god. na greblju Humci.

OSMANOVIĆ (Sulejman) ŠEMSUDIN
Rođen 18.08.1960.god. u Bihaću, oženjen. Adresa porodice: Bihać, Davalaca krvi 70. Borac 3.bataljona, 4.čete, 2.vod, 2. odjeljenje, pomoćnik nišandžije na RBRO. Poginuo 03.11.1992.god. na Grabežu od metaka, a sahranjen 05.11.1992.god. na greblju Humci.

ČELEBIĆ (Jusuf) ASMIR
Rođen 29.07.1958.god. u Kotor Varoši, oženjen. Adresa porodice: Bihać, 4.prilaz Jablanskoj bb. Borac 2.bataljona, 4.čete, 2.vod, 1.odjeljenje, pomoćnik nišandžije na RB.Novčano nagrađen. Poginuo 14.11.1992.god. na Grabežu od rasprskavajućeg metka u stomak, a sahranjen 16.11.1992.god. na greblju Humci.

ĆEHIĆ (Mehmed) MIRSAD
Rođen 01.12.1958.god. u Bihaću, oženjen. Adresa porodice: Bihać, Bakšaiška 38. Razvodnik, borac 2. bataljona, strijelac. Poginuo 14.11. 1992.god. na Grabežu od metka u glavu, a sahranjen 16.11.1992.god. na greblju Bakšaiš.

BAŠAGIĆ (Ago) MUHO
Rođen 16.03.1958.god. u Golubiću, oženjen. Adresa porodice: Bihać, Jablanska bb. Borac 2.bataljona, 3.pješadijske čete, strijelac. Novčano nagrađen. Poginuo 15.11. 1992.god. na Grabežu od metka u glavu, a sahranjen 17.11.1992.god. na greblju Humci.

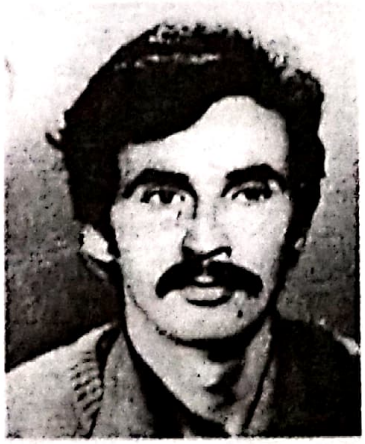

ASANOVSKI (Usein) ENES
Rođen 11.04.1961.god. u Bihaću, oženjen. Adresa porodice: Bihać, Mujadžići 96. Čelnik, borac 2.bataljona, 4.čete, 3.vod, odjeljenje mitraljeza, na dužnosti komandira odjeljenja. Novčano nagrađen. Preminuo 15.11.1992. god. u RMC-u Bihać od zadobijenih rana na Grabežu dana 14.11.1992.god., a sahranjen 16.11. 1992.god. na greblju Humci.

KURTOVIĆ (Munir) HALID
Rođen 24.01.1962.god. u Srbljanima, oženjen. Adresa porodice: Bihać, V. Bubnja bb. Borac odjeljenja minobacača, na dužnosti nišandžije minobacača 60 mm. Poginuo 15.11. 1992.god. na Grabežu nesretnim slučajem, a sahranjen 18.11.1992. god. na greblju Humci.

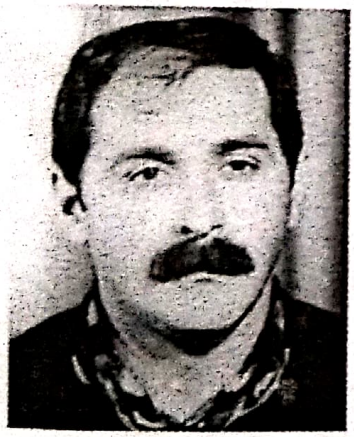

DELIĆ (Ejub) ALIJA
Rođen 18.08.1958.god. u Bihaću, oženjen. Adresa porodice: Bihać, I krajiškog odreda bb. Borac 2. bataljona, 2.čete, 2.vod, 3.streljačko odjeljenje, strijelac. Poginuo 16.11. 1992.god. na Grabežu od gelera granate MB 60 mm, a sahranjen 18.11.1992.god. na Šarića greblju.

MUJADŽIĆ (Hasan) DŽEMAL
Rođen 20.11.1966.god. u Bihaću, neoženjen. Adresa porodice: Bihać, Jablanska bb. Borac 2.bataljona, 3.pješadijske čete, strijelac. Poginuo 16.11.1992.god. na Grabežu od gelera granate, a sahranjen 18.11. 1992.god. na greblju Hendavci - Čavkići.

SREBRIĆ (Mujo) ISMET
Rođen 22.05.1966.god. u Bihaću, neoženjen. Adresa porodice: Bihać, Jablanska 226. Zastavnik, borac 2.bataljona, čete za podršku, vod RBRO-90mm, na dužnosti komandir voda. Novćano nagrađen. Poginuo 16.11.1992.god. na Grabežu od metaka u glavu i stomak, a sahranjen 17.11.1992.god. na groblju Humci.

PEČENKOVIĆ (Šerif) IBRAHIM
Rođen 03.05.1967.god. u Kamenici, neoženjen. Adresa porodice: Kamenica, Ahmeta Fetahagića 37. Borac topovskog odjeljenja, poslužilac. Preminuo 22.11.1992.god. u RMC-u od zadobijenih rana na Grabežu, a sahranjen 23.11.1992. god. na groblju Muslići.

DURANOVIĆ (Abid) MUMIN
Rođen 16.08.1967.god. u Ripču, oženjen. Adresa porodice: Bihać, Ozimice II blok 1. ulaz D-1. Borac 1.bataljona, 3.čete, 2.vod, 2.streljačko odjeljenje, strijelac. Poginuo 26.11.1992.god. na Grabežu od gelera granate, a sahranjen 28.11. 1992.god. na groblju Humci.

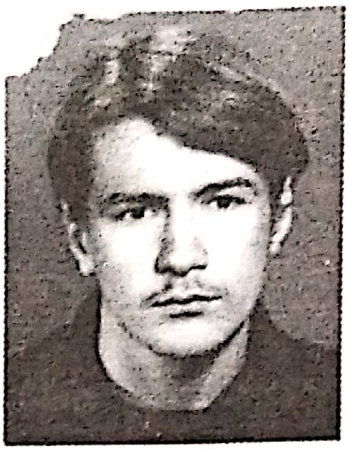

DŽONLAGIĆ (Mehmed) GORAN
Rođen 23.08.1968.god. u Banja - Luci, neoženjen. Adresa porodice: Bihać, I krajiške brigade 1/3. Borac MBČ, poslužilac. Nesretan slučaj. Ugušio se 27.11.1992.god. u rijeci Uni, a sahranjen 31.11.1992.god. na greblju Humci.

ŽAPČEVIĆ (Idriz) ISMET
Rođen 07.10.1961.god. u Bihaću, neoženjen. Adresa porodice: Bihać, V. Nazora - I prilaz 3. Borac 2.bataljona, 2.čete, 2.vod, 3.streljačko odjeljenje, strijelac. Poginuo 03.12. 1992.god. na Grabežu od snajperskog metka, a sahranjen 05.12. 1992.god. na greblju Hatinac.

SMLATIĆ (Sulejman) SIDIK
Rođen 06.06.1964.god. u Bihaću, oženjen. Adresa porodice: Bihać, J. Hadžimehmedovića 31. Posthumno proizveden u čin kapetana. Borac čete za podršku, na dužnosti komandira čete. Pohvaljen, novčano nagrađen. Posthumno odlikovan ordenom zlatnog grba sa mačem, dobitnik ratnog odlikovanja "Zlatni ljiljan". Poginuo 12.12. 1992.god. na Grabežu od gelera granate, a sahranjen 13.12.1992.god. na greblju Humci.

MAHMUTOVIĆ (Hasan) MEHO
Rođen 01.05.1957.god. u Brekovici, oženjen. Adresa porodice: Bihać, Ifana Ljubijankića 165. Borac 3.bataljona, 3.čete, 3.vod, 3.streljačko odjeljenje, strijelac. Novčano nagrađen. Poginuo 15.12.1992.god. na Grabežu od snajperskog metka, a sahranjen 22.12.1992.god. na groblju Humci.

KASIĆ (Husein) HASAN
Rođen 01.12.1959.god. u Bjelaju - Bos. Petrovac, oženjen. Adresa porodice: Bihać, Boška Buhe 53. Borac 1.bataljona, 1.čete, 2.vod, 3.streljačko odjeljenje, strijelac. Poginuo 15.12.1992.god. u Golubiću od gelera granate, a sahranjen 17.12.1992.god. na groblju Humci.

ŠTRKLJEVIĆ (Omer) JASMIN
Rođen 26.06.1954.god. u Mrkonjić gradu, oženjen. Adresa porodice: Bihać, Ozimice I Lamela 4/1. Borac 3.bataljona, 2.čete, 2.vod, 1.streljačko odjeljenje, strijelac. Pohvaljen i novčano nagrađen. Poginuo 16.12.1992.god. na Grabežu od snajperskog metka, a sahranjen 18.12.1992.god. na groblju Humci.

DUPANOVIĆ (Ago) SAMIR
Rođen 03.12.1969.god. u Bihaću, neoženjen. Adresa porodice: Bihać, N. Četvrt bb. Čelnik, borac 1.bataljona, 3.čete, 1.vod, 1.streljačko odjeljenje, na dužnosti komandira odjeljenja. Poginuo 21.12.1992.god. na Grabežu od metka, a sahranjen 22.12.1992.god. na greblju Humci.

HAJRULAHOVIĆ (Ramo) AMIR
Rođen 22.09.1966.god. u Bihaću, oženjen. Adresa porodice: Bihać, Voje Stanarevića 2. Borac 1.bataljona, 3.čete, 4.vod, 1.odjeljenje, na dužnosti pomoćnika nišandžije RBRO 90mm. Poginuo 21.12.1992. god. na Grabežu od metka, a sahranjen 23.12.1992.god. na greblju Humci.

ALIJAGIĆ (Enver) ALMIR
Rođen 01.07.1971.god. u Bihaću, neoženjen. Adresa porodice: Bihać, Banijska bb. Borac 2.bataljona, 1.čete, 3.vod, 2.streljačko odjeljenje, strijelac. Poginuo 25.12.1992.god. na Grabežu od metka, a sahranjen 27.12.1992.god. na greblju Bakšaiš.

ŠAHINOVIĆ (Smail) JUSUF
Rođen 16.10.1969.god. u Klisi, oženjen. Adresa porodice: Bihać, Novog Mesta 6. Borac 1.bataljona, 1.čete, 3.streljački vod, snajperista. Novčano nagrađen. Poginuo 27.12.1992.god. u Golubiću od snajperskog metka, a sahranjen 29.12. 1992.god. na greblju Humci.

BUNIĆ (Ale) SEAD - BICO
Rođen 30.05.1965.god. u Bihaću, oženjen. Adresa porodice: Vikići bb. Borac odjeljenja pionira, pionir. Poginuo 31.12.1992.god. u Vikićima nesretnim slučajem, a sahranjen 02.01.1993.god. u Vikićima.

Poginuli borci 501. Sbrb u 1993. godini

KADIĆ (Osme) MIRSAD

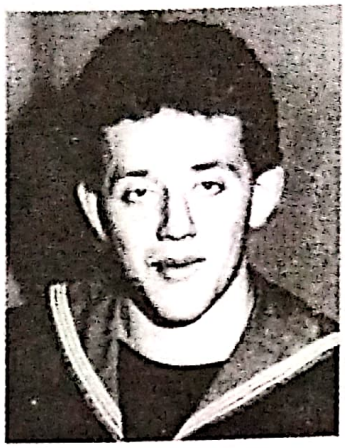

Rođen 28.08.1962.god. U Donjem Lapcu, oženjen. Adresa porodice: Bihać, 8. krajiške brigade 23. Posthumno proizveden u čin kapetana. Borac 1.bataljona, 1.čete, na dužnosti komandira čete. Dva puta novčano nagrađen, tri puta pohvaljen. Dobitnik je ratnog odlikovanja "Zlatni Ljiljan", posthumno. Poginuo 14.01. 1993.god. na Grabežu od metka, a sahranjen 16.01.1993.god. na greblju Humci.

TOPIĆ (Hasan) JAZID

Rođen 19.03.1965.god. u Bihaću, oženjen. Adresa porodice: Bihać, Splitska bb. Posthumno proizveden u čin natporučnika. Borac 3.bataljona, vod minobacača, na dužnosti komandira voda minobacača 82 mm. Posthumno dobitnik ratnog odlikovanja "Zlatni Ljiljan", više puta novčano nagrađivan. Poginuo 14.01. 1993.god. na Grabežu od gelera granate, a sahranjen 16.01. 1993.god. na greblju Humci.

ŽERIĆ (Muharem) SADET

Roden 25.01.1971.god. u Bihaću, neoženjen. Adresa porodice: Bihać, Privilička 13. Borac 3.bataljona, 4.čete, 2.vod, 1.odjeljenje, strijelac. Poginuo 14.01.1993.god. na Grabežu od gelera granate, a sahranjen 16.01.1993.god. na greblju Humci.

ŽERIĆ (Mehmed) VEHBIJA
Rođen 16.10.1969.god. u Bihaću, neoženjen. Adresa porodice: Bihać, Vjeke Ćubelića 2/2. Borac 3.bataljona, 1.ćete, 1.vod, 3.streljačko odjeljenje, strijelac. Poginuo 14.01.1993.god. na Grabežu od gelera granate, a sahranjen 16.01. 1993.god. na greblju Humci.

HODŽIĆ (Bećir) SAMIR
Rođen 17.10.1971.god. u Bihaću, neoženjen. Adresa porodice: Bihać, I prilaz Unskoj br.19. Borac 2.bataljona, 4.ćete, 2.vod, 2.odjeljenje, pomoćnik nišandžije na RBRO. Poginuo 27.01.1993.god. od rafala mitraljeza, a sahranjen 29.01. 1993.god. na greblju Humci.

DUPANOVIĆ (Meho) RASIM
Rođen 10.07.1963.god. u Ripču, neoženjen. Adresa porodice: Bihać, Ozimice I Lamela 1/5. Borac 1.bataljona, 3.ćete, 3.vod, 3.streljačko odjeljenje, strijelac. Poginuo 30.01.1993.god. od metka, a sahranjen na greblju Humci.

PEČENKOVIĆ (Ismet) EDIN
Rođen 08.05.1969.god. u Bihaću, oženjen. Adresa porodice: Bihać, Vladimira Nazora 9. Razvodnik, borac 2.bataljona, 2.čete, 1.vod, 3.streljačko odjeljenje, strijelac. Poginuo 13.02.1993.god. od gelera granate, a sahranjen 14.02.1993.god. na greblju Humci.

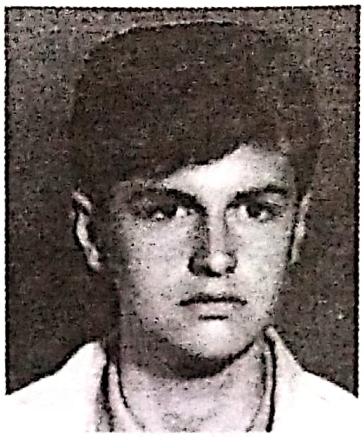

BURZIĆ (Džafer) FIKRET
Rođen 25.08.1970.god. u Kulen Vakufu, neoženjen. Adresa porodice: Bihać, Ozimice I SPO. Borac 1.bataljona, 1.čete, 3.vod, 2.streljačko odjeljenje, strijelac. Novčano nagrađen. Poginuo 21.02.1993.god. u Golubiću od metka iz snajpera, a sahranjen 23.03.1993.god. na greblju Humci.

MUJAGIĆ (Nazif) MUHAMED
Rođen 21.06.1960.god. u Bihaću, oženjen. Adresa porodice: Bihać, Ć. Salihodžića 63. Posthumno proizveden u čin kapetana. Borac čete za podršku, na dužnosti komandira čete. Tri puta novčano nagrađen. Poginuo 20.03. 1993.god. na Grabežu od metka u glavu , a sahranjen 22.03.1993.god. na greblju Bakšaiš.

NUHANOVIĆ (Redžep) HASE
Rođen 01.02.1957.god. u Čajićima - Cazin, oženjen. Adresa porodice: Bihać, Irfana Ljubijankića 133. Desetar, borac minobacačke čete, na dužnosti nišandžije. Pismeno pohvaljen. Poginuo 12.04.1993.god. na Sokocu nesretnim slučajem, a sahranjen 15.04. 1993. na greblju Humci.

MAŠIĆ (Ismet) ALEN
Rođen 08.03.1970.god. u Bihaću, neoženjen. Adresa porodice: Bihać, Ahmeta Delića 7. Desetar sanitetskog odjeljenja, na dužnosti bolničara. Poginuo 12.04.1993.god. u Bihaću od gelera granate, a sahranjen 14.04.1993.god. na greblju Humci.

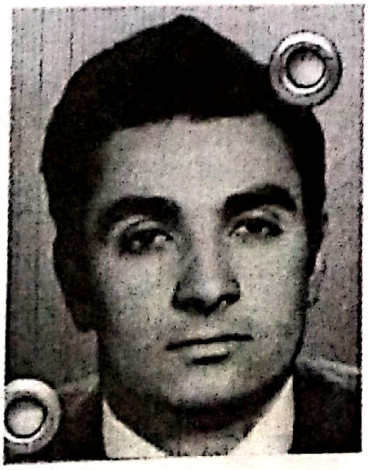

ŠUŠNJAR (Smail) RIFET
Rođen 22.09.1951.god. u Srbljanima, oženjen. Adresa porodice: Bihać, Krupska 10. Desetar, borac 2.bataljona, 1.čete, 3.vod, 2. streljačko odjeljenje, strijelac. Poginuo 20.04.1993.god. na Grabežu od gelera granate, a sahranjen 22.04. 1993.god. na greblju Humci.

MUJIĆ (Sadik) SABID
Rođen 06.08.1968.god. u Brekovici, neoženjen. Adresa porodice: Brekovica bb. Borac 2.bataljona, 1.čete, 3.vod, 1.streljačko odjeljenje, na dužnosti puškomitraljesca. Poginuo 05.05.1993.god. u Brekovici nesretnim slučajem, a sahranjen 09.05. 1993.god. na greblju Humci.

BEGOVIĆ (Arif) HASAN
Rođen 13.09.1967.god. u Orašcu, oženjen. Adresa porodice: Bihać, Ozimice I L-4/2. Borac pionirskog voda, pionir. Novčano nagrađen. Poginuo 06.05.1993.god.na Grabežu od gelera potezne mine, a sahranjen 06.05.1993.god. na greblju Humci.

HRNJIĆ (Revasija) SAMIR
Rođen 22.11.1969.god. u Doboju, neoženjen. Adresa porodice: Bihać, Borisa Krajgera 1. Borac 1.bataljona, 1.čete, 1.vod, 1.streljačko odjeljenje, strijelac. Novčano nagrađen. Poginuo 15.05.1993.god. u Golubiću od snajperskog metka, a sahranjen 16.05. 1993.god. na greblju Humci.

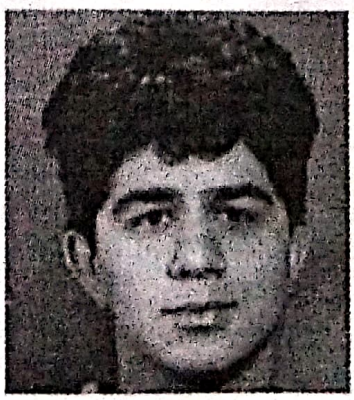

DIZDARIĆ (Mahmut) IBRAHIM
Rođen 25.07.1956.god. u Bihaću, neoženjen. Adresa porodice: Bihać, Ć. Salihodžića bb. Borac 2.bataljona, 1.čete, 4.vod,1.odjeljenje, nišandžija na RBRO 90mm. Novčano nagrađen. Preminuo u bolnici Zagreb 09.07.1993.god. od snajperskih rana zadobijenih na Grabežu 15.04.1993.god.. Sahranjen 17.07.1993.god. na groblju Gunje- Županja R Hrvatska.

ALAGIĆ (Enver) RASIM
Rođen 28.09.1956.god. u Bihaću, oženjen. Adresa porodice: Bihać, Ozimice II. Borac transportnog odjeljenja, vozač. Novčano nagrađen. Poginuo nesretnim slučajem u Bihaću 20.07.1993.god., a sahranjen 22.07.1993.god. na greblju Hatinac.

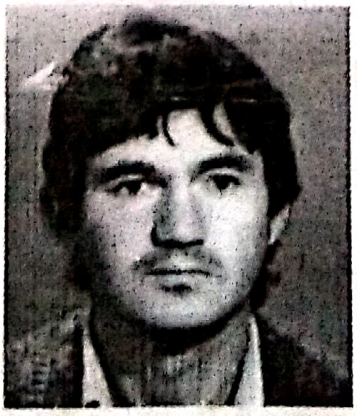

DEMIROVIĆ (Sulejman) SEAD
Rođen 25.07.1956.god. u Orašcu, oženjen. Adresa porodice: Bihać, Ozimice II blok-9, D-1. Borac 2.bataljona, 2.brdske čete, izviđač ABHO. Preminuo od snajperskih rana zadobijenih na Grabežu 20.08.1993.god., a sahranjen 22.08. 1993.god. na greblju Humci.

ISLAMOVIĆ (Redžo) MIRSAD
Rođen 04.09.1965.god. u Bihaću, neoženjen. Adresa porodice: Bihać, Ozimice I TO-12. Borac izviđačko - diverzantske čete, izviđač. Dva puta novčano nagrađen. Poginuo 22.09. 1993.god. na Grabežu od PP-mine PROM, a sahranjen 23.09.1993.god. na greblju Humci.

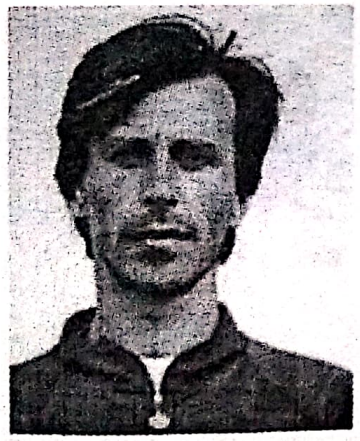

HUSETIĆ (Jusuf) AFAN
Rođen 02.01.1958.god. u Bihaću, oženjen. Adresa porodice: Bihać, Irfana Ljubijankića 84. Borac 2.bataljona, 2.čete, 3.vod, 1.mitraljeska desetina, pomoćnik nišandžije. Novčano nagrađen. Poginuo 17.10. 1993.god. na Skokovima od prostrelne rane kroz pluća, a sahranjen 19.10.1993.god. na greblju Fethija.

ŠEHIĆ (Smajo) HASAN
Rođen 10.03.1963.god. u Orašcu, oženjen. Adresa porodice: Bihać, R. Lopašića 11. Posthumno proizveden u čin natporučnika. Borac 1.bataljona, 1.čete, na dužnosti pomoćnika komandira za M, IPD i VP. Poginuo 24.10.1993.god. u Golubiću od gelera granate iz topa 76mm-ZIS, a sahranjen 27.10.1993.god. na greblju Humci.

ŽAPČEVIĆ (Muharem) JUSUF
Rođen 27.07.1957.god. u Bihaću, oženjen. Adresa porodice: Bihać, Vladimira Nazora bb. Borac 2. bataljona, 2.čete, 3.vod, 3.desetina, komandir desetine. Novčano nagrađen. Poginuo 11.11.1993.god. na Skokovima od snajperskog metka, a sahranjen 14.11.1993.god. na groblju Hatinac.

GLUMAC (Jusuf) RASIM
Rođen 22.04.1951.god. u Orašcu, neoženjen. Adresa porodice: Bihać, Braća Pjevač 3.progan br.77. Borac 3.bataljona, 3.čete, 1.vod, 3.desetine, strijelac. Dva puta novčano nagrađen. Umro prirodnom smrću 13.11.1993.god., a sahranjen 14.11. 1993.god. na groblju Humci.

PANDŽIĆ (Zuhdija) ELVIS
Rođen 27.06.1974.god. u Bihaću, neoženjen. Adresa porodice: Gata 92. Borac 3.bataljona, 1.čete, 2.vod, 2.desetina, strijelac. Poginuo 19.11. 1993.god. na Skokovima od metka iz PAM-a, a sahranjen 20.11.1993. god. na groblju Gata.

HARBAŠ (Husein) OMER
Rođen 08.08.1957.god. u Bihaću, oženjen. Adresa porodice: Bihać, Braće Obradovića 71. Borac 3.bataljona, 3.čete, 1.vod, 1.desetina, puškomitraljezac. Poginuo 03.12. 1993.god. na Skokovima od metka iz AP, a sahranjen 05.12.1993.god. na greblju Humci.

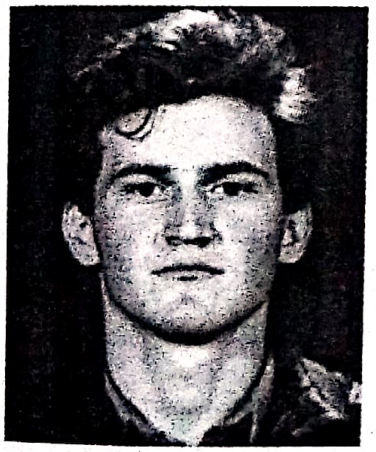

BEGOVIĆ (Ahmet) MIRSAD
Rođen 06.02.1971.god. u Bihaću, neoženjen. Adresa porodice: Bihać, Jablanska 273. Razvodnik, borac 2.bataljona, 3.čete, 2.vod, 4.mitraljeska desetina, donosilac municije. Poginuo 05.12.1993.god. u Tržačkim Raštelima od metka, a sahranjen 07.12.1993.god. na mjesnom greblju Pokoj.

BALIĆ (Juso) TOFIK
Rođen 13.10.1961.god. u Bihaću, neoženjen. Adresa porodice: Bihać, Baranska 8. Čelnik, borac 3.bataljona, 3.čete, 1.vod, 4.mitraljeska desetina, na dužnosti komandira desetine. Poginuo 14.12. 1993.god. u Gornjoj Lučkoj od snajperskog metka, a sahranjen 16.12.1993.god. na greblju Humci.

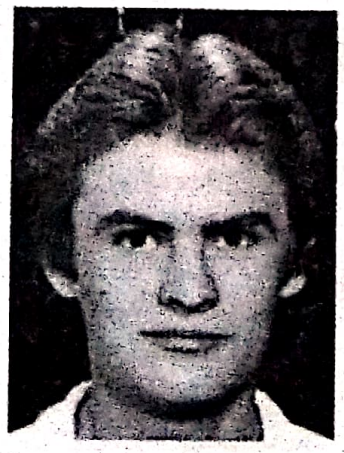

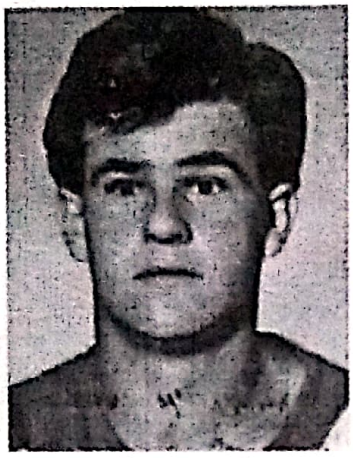

MAJANOVIĆ (Derviš) MESUD
Rođen 22.08.1963.god. u Srbljanima, oženjen. Adresa porodice: Bihać, Skopska bb. Zastavnik, borac 2.bataljona, 3.čete, 3.vod, 1.streljačko odjeljenje, na dužnosti komandira voda. Poginuo 15.12.1993.god. na Skokovima od RPG-a, a sahranjen 17.12. 1993.god. na mjesnom greblju Pokoj.

DEDIĆ (Asim) ALEN
Rođen 21.06.1970.god. u Bihaću, oženjen. Adresa porodice: Bihać, Harmani H-11. Borac 2.bataljona, 3.čete, 2.vod, 2.streljačko odjeljenje, puškomitraljezac. Poginuo 22.12. 1993.god. na Grabežu od metka u grudi, a sahranjen 24.12.1993.god. na greblju Humci.

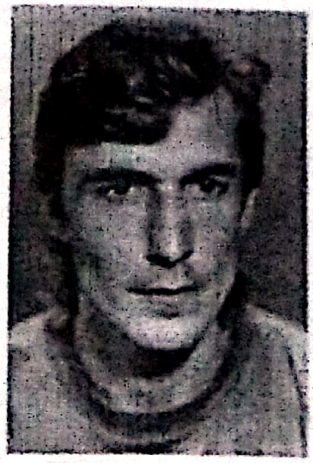

DEDIĆ (Muharem) SENAD - SEĆIJA
Rođen 28.02.1967.god. u Bihaću, neoženjen. Adresa porodice: Bihać, Jablanska bb. Borac 2.bataljona, 1.čete, 1.vod, 3.desetina, strijelac. Poginuo 23.12.1993.god. na Skokovima, a sahranjen 25.12.1993.god. na greblju Humci.

VUKOVIĆ (Salko) SAKIB - BAKIR
Rođen 19.05.1960.god. u Bihaću, oženjen. Adresa porodice: Bihać, Bakšaiška 64. Borac 2.bataljona, 1.čete, 2.streljački vod, bolničar. Poginuo 24.12.1993.god. na Skokovima od metka u glavu, a sahranjen 26.12.1993. god. na greblju Bakšaiš.

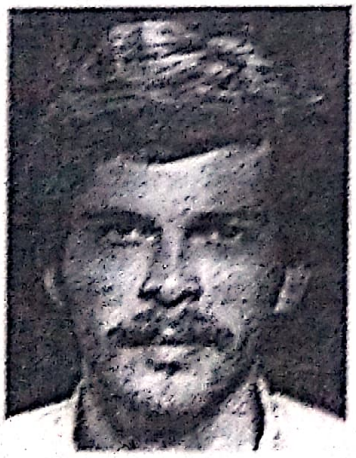

AKMADŽIĆ (Jusuf) MIRSAD
Rođen 26.03.1956.god. u Cazinu, oženjen. Adresa porodice: Bihać, Krupska bb. Posthumno proizveden u čin kapetana. Član komande 2. bataljona, na dužnosti pomoćnika komandanta za logistiku. Pet puta novčano nagrađen, jedanput pohvaljen i posthumno odlikovan značkom "Zlatni ljiljan". Poginuo 24.12. 1993.god. na Skokovima od rafala iz mitraljeza M-84, a sahranjen 26.12. 1993.god. na greblju Humci.

Poginuli borci 501. Sbrb u 1994. godini